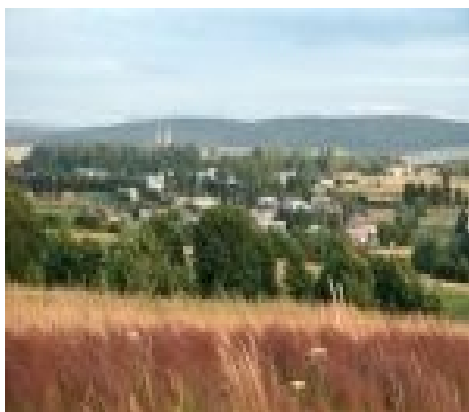

Załącznik
do Uchwały Nr XIV/79/2007
Rady Miejskiej w Jedliczu
z dnia 30 lipca 2007 r.

Strategia Rozwoju Gminy Jedlicze na lata 2007 - 2013

Jedlicze, lipiec 2007

SPIS TREŚCI

<u>WPROWADZENIE.....</u>	<u>3</u>
<u>ROZDZIAŁ 1.</u>	
<u>ZASADY I PRZEBIEG PRAC PRZYGOTOWAWCZYCH.....</u>	<u>5</u>
<u>ROZDZIAŁ 2.</u>	
<u>OCENA REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO „PLANU STRATEGICZNEGO GMINY JEDLICZE”.....</u>	<u>7</u>
<u>ROZDZIAŁ 3.</u>	
<u>DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI SPOŁECZNO- GOSPODARCZEJ GMINY JEDLICZE.....</u>	<u>16</u>
3.1 Charakterystyka obszaru Gminy Jedlicze.....	17
3.1.1 Zasięg terytorialny i uwarunkowania geograficzne.....	17
3.1.2 Uwarunkowania przyrodnicze.....	22
3.1.3 Uwarunkowania kulturowe i historyczne.....	24
3.2 Wybrane aspekty sytuacji społecznej Gminy Jedlicze.....	26
3.2.1 Sytuacja demograficzna regionu.....	26
3.2.2 Edukacja i kultura.....	30
3.2.3 Ochrona zdrowia i pomoc społeczna.....	35
3.2.4 Infrastruktura komunalna, mieszkania i drogi.....	37
3.3 Wybrane aspekty sytuacji gospodarczej Gminy Jedlicze.....	48
3.3.1 Turystyka, sport.....	48
3.3.2 Rolnictwo, leśnictwo.....	49
3.3.3 Rynek pracy.....	49
3.3.4 Przedsiębiorczość i podmioty gospodarcze.....	50
3.4 Dokumenty programowe obowiązujące w Gminie Jedlicze.....	52
3.5 Projekty wdrożone i aktualnie realizowane.....	58
<u>ROZDZIAŁ 4.</u>	
<u>ANALIZA SWOT.....</u>	<u>60</u>
<u>ROZDZIAŁ 5.</u>	
<u>STRATEGIA.....</u>	<u>62</u>
5.1 Misja, określająca kierunek rozwoju Gminy w perspektywie lat 2007-2013.....	62
5.2 Cele strategiczne, priorytety, zadania.....	63
5.3 Odniesienie do Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015, Narodowej Strategii Spójności oraz Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego	84
5.4 Opis systemu wdrażania i monitorowania Strategii.....	85
5.5 Koszty realizacji Strategii.....	86
5.6 Możliwość finansowania Strategii.....	87
<u>ZAKOŃCZENIE.....</u>	<u>89</u>

WPROWADZENIE

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej w maju 2004 roku spowodowało konieczność wprowadzenia wielu zmian w systemie zarządzania i funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego, tak aby sprawnie i efektywnie wykorzystać szanse jakie daje członkostwo. Okres 2007-2013 jest dla naszego kraju i dla naszego regionu wyjątkową szansą. Prawdopodobnie nigdy nie będzie już tak dużej puli pieniędzy europejskich, dlatego strumień tych środków trzeba jak najlepiej i jak najefektywniej wykorzystać, pamiętając że fundusze unijne stanowią ważny element wspomagający wzrost gospodarczy oraz stanowią impuls do rozwoju.

Gmina Jedlicze jako zasadnicza i podstawowa jednostka samorządu terytorialnego ma na celu zaspokojenie zbiorowych potrzeb jej mieszkańców realizując zadania własne oraz zlecone z zakresu administracji rządowej. Trzykrotnie nadany tytuł „Gminy Fair Play” i dwukrotnie „Lidera samorządności w województwie podkarpackim” oraz wielokrotna nominacja do Podkarpackiej Nagrody Samorządowej świadczy, że jest samorządem godnym zaufania, otwartym na nowe inicjatywy gospodarczo-inwestycyjne, a także zapewniającym przyjazny klimat dla inwestorów. Takie wyróżnienia zobowiązują.

Mając na uwadze możliwości pozyskania dodatkowych źródeł finansowania, tak ze środków krajowych jak i z funduszy strukturalnych, czyni się starania, aby wykorzystać szanse na dynamiczny rozwój całej Gminy.

Strategia rozwoju jest istotnym elementem zarządzania strategicznego Gminą. Niniejszy dokument stanowi nowelizację i rozszerzenie „Planu strategicznego Gminy Jedlicze” opracowanego w grudniu 1999 roku i obejmującego okres aż do 2010 roku. Opracowanie nowej strategii stało się niezbędne z uwagi na nową perspektywę finansowania w Unii Europejskiej w latach 2007-2013. Wybór tej przestrzeni czasowej wynika z długookresowego charakteru zarządzania rozwojem gminy i konieczności planowania przedsięwzięć z dużym wyprzedzeniem. Opracowanie i wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Jedlicze na lata 2007-2013 jest zgodne z Ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r.

o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. W myśl w/w Ustawy, strategia w skali lokalnej ma na celu wyznaczyć zespół wzajemnie powiązanych i realizowanych zadań w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz spójności społeczno – gospodarczej i terytorialnej. Politykę rozwoju prowadzi samorząd lokalny na podstawie niniejszej strategii rozwoju.

ROZDZIAŁ 1.
ZASADY I PRZEBIEG PRAC
PRZYGOTOWAWCZYCH

Niniejsza strategia wypracowana została wspólnie z przedstawicielami środowisk lokalnych tj. radnych, sołtysów, przedstawicieli społeczności, którzy uczestniczyli w badaniu ankietowym. Prace przygotowawcze opierały się o zasady budowania strategii rozwoju w następujących etapach:

I. *Przygotowanie dokumentu programowego*

Założenia postawione przed niniejszym dokumentem programowym to ilustracja zamiarów i planów w odniesieniu do najbliższych lat. Określone zostały priorytety przyjętej polityki zarządzania Gminą i sposoby jej realizacji, a w szczególności:

- główne uwarunkowania gospodarcze i społeczne Gminy Jedlicze,
- zasadnicze problemy występujące w Gminie,
- problemy i bariery hamujące rozwój,
- czynniki rozwoju,
- misja Gminy,
- priorytety działania w Gminie.

II. *Zebranie podstawowych informacji o gminie, powiecie i województwie*

Podstawowe dane o stanie faktycznym potencjału gospodarczego Gminy, infrastrukturze społecznej, demografii, bezrobociu i szkolnictwie są niezbędnym elementem strategii pozwalającym na wskazanie najistotniejszych problemów lokalnych w Gminie i jej otoczeniu. Posiadanie jednolitej bazy danych pozwala na wygenerowanie wniosków i priorytetów operacyjnych, zgodnych z problemami występującymi w całym regionie, w celu dopasowania tych elementów do strategii powiatu i województwa. Daje to szansę na pozyskanie środków z Unii Europejskiej, środków krajowych, a w szczególności z budżetu państwa i innych funduszy celowych.

Przed przystąpieniem do opracowania strategii poproszono grupę 50 osób o wypełnienie ankiety badającej poziom zaspokojenia potrzeb mieszkańców Gminy Jedlicze. Otrzymane wyniki pozwoliły odnieść się do tych, które zebrano w 1999 roku podczas opracowania pierwszej gminnej strategii rozwoju. Kolejnym, etapem prac było zgromadzenie danych społeczno-gospodarczych obrazujących zmiany od 1999 roku. Kompleksowe zestawienie wszystkich aspektów uświadomiło jak wiele pozytywnych zmian zaszło na terenie Gminy Jedlicze. Okres 8 lat był owocny w realizację wielu zadań o znaczeniu priorytetowym, a rozwój Gminy uwidacznia się w zebranych danych.

III. *Określenie sytuacji problemowych Gminy*

Dokument identyfikuje problemy wymagające rozwiązania lub likwidacji. Ocena dokonana została na podstawie danych zebranych z ankiety skierowanej do radnych, sołtysów, przewodniczących osiedli, proboszczów parafii na terenie Gminy, dyrektorów szkół, zakładów, jednostek podległych Gminie.

IV. Określenie barier rozwoju oraz możliwości ich pokonania

Zadania wykonane zostało w drodze analizy SWOT z podziałem na panele branżowe.

V. Wyznaczenie misji i obszarów priorytetowych

W wyniku przeprowadzenia ankiety zebrano informacje o celach strategicznych, jakie wg mieszkańców powinny znaleźć się w ramach niniejszej strategii. Uzyskane informacje pozwoliły na wyznaczenie głównych obszarów działania. Określono misję, która powinna stać się głównym wyznacznikiem kierunku rozwoju Gminy w okresie 2007-2013.

<p style="text-align: center;">ROZDZIAŁ 2. OCENA REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO „PLANU STRATEGICZNEGO GMINY JEDLICZE”</p>

Poniżej przedstawiono ocenę uzyskanych efektów realizacji dotychczasowej strategii w odniesieniu do celów strategicznych i strategii działania. Zaplanowane w 1999 roku cele strategiczne określone zostały wówczas jako „stan, który chcemy osiągnąć w przyszłości. Cele strategiczne związane są z określeniem tego, jaką gminą chcemy być,

co się powinno robić lub czego nie powinno się robić w gminie. Cele strategiczne związane są dotychczas decyzjami dotyczącymi alokacji zasobów i potencjałów gminy”¹.

Analizując zakres zmian w ramach poszczególnych celów strategicznych stwierdzono:

a) *w zakresie zaspokajania poszczególnych potrzeb mieszkańców*

Potrzeby mieszkańców w większości zawierają się w celach, które omówiono poniżej. Ich realizacja nastąpiła w bardzo dużym zakresie, chociaż nadal w niektórych dziedzinach występują znaczące braki, tj.: sale gimnastyczne przy każdej szkole, organizacja domu pomocy społecznej dla mieszkańców Gminy, mieszkania socjalne. W ramach celów „**kultura**”, „**rekreacja, wypoczynek, przyjemność**”, „**kreacja otoczenia, poczucie użyteczności, uznanie, akceptacja, gratyfikacja**”, „**swoboda i łatwość kontaktów przestrzennych**” oraz „**tożsamość z gminą, ład przestrzenny**” dotychczas w większości realizowano działania założone w planie strategicznym osiągając wymierne efekty. Nie mniej jednak potrzeba zaspokojenia tych potrzeb wymaga stałych działań, zatem nie można poprzestać wyłącznie na realizacji ich w dotychczasowym Planie Strategicznym Gminy Jedlicze.

b) *w zakresie potencjałów Gminy*

W zakresie infrastruktury komunikacyjnej, w wyniku systematycznego i dynamicznego wzrostu liczby samochodów i natężenia ruchu stan nawierzchni dróg wymaga dalszej poprawy. Dlatego też sukcesywnie prowadzona jest poprawa stanu technicznego nawierzchni dróg miejskich i zamiejskich, ulic oraz dróg rolniczych. Od 1999 wykonano szereg remontów dróg, szczególnie poprawiając ich stan po sezonie zimowym. Inwestycje przeprowadzane były corocznie w zakresie rzeczowym obejmującym: przebudowy dróg, remonty dróg o nawierzchniach bitumicznych, żwirowych i rolniczych, remonty i ułożenie nowych chodników, budowę i utwardzanie

¹ „Plan strategiczny Gminy Jedlicze”, str.33.

parkingów, remonty kładek rzecznych oraz budowę oświetlenia wielu odcinków ulicznych w Jedliczu i miejscowościach na terenie Gminy.

W odniesieniu do celu „**zapewnienia kompleksowych usług medycznych dla mieszkańców gminy**” pozyskano 521.581,55 zł ze środków pomocy UE w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego oraz 69.544,21 zł z budżetu państwa (dotacja) na rozbudowę SPG ZOZ w Jedliczu. W tym zakresie zrealizowano większość działań przewidzianych do realizacji tj. utrzymano na terenie Gminy laboratorium analityczne, pozyskano środki finansowe na rozwój służby zdrowia, doposażono ośrodki zdrowia, znacząco rozszerzono zakres usług medycznych oraz zapewniono właściwe bazy lokalowe dla służby zdrowia. W latach 2003 i 2005 doposażono SPG ZOZ w Jedliczu w nowoczesny sprzęt medyczny.

W ramach tego priorytetu wyznaczono także za cel „**rozwinięcie gospodarki wodno-ściekowej**”. Osiągnięcia w tym zakresie są znaczące, a właściwie mogą być określane mianem sukcesu. Dotychczas wykonano kanalizację sanitarną w: Potoku współfinansowaną częściowo ze środków programu PHARE INRED, Jedliczu - Męcinka, Jedliczu –Borek, Dobieszynie, Żarnowcu wraz z częścią przyległych zabudowań w miejscowości Długie, Chlebna oraz ul. Głowackiego i Obrońców Wolności w Jedliczu. Przystąpienie do Związku Gmin Dorzecza Wisłoki dało możliwość ubiegania się o środki unijne na skanalizowanie kolejnych miejscowości w Gminie, w tym Moderówki i Jaszczwi oraz realizację kolejnego etapu kanalizacji w Żarnowcu. W ramach tego priorytetu podjęto starania o unowocześnienie istniejącej oczyszczalni miejskiej. W 2006 roku oddano do użytku zmodernizowaną oczyszczalnię ścieków, która obecnie jest gotowa na podłączenie kolejnych miejscowości. Część inwestycji sfinansowano ze środków ZPORR. Od roku 1999 ciągle trwa rozbudowa sieci wodociągowej. Dotychczas wybudowano wodociąg w Potoku i Jedliczu.

Kolejnym celem było posiadanie „**dobrze rozwiniętej bazy sportowo-rekreacyjnej**”, co udało się zrealizować oddając do użytku nowoczesną halę i tworząc Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Jedliczu. Budowa objęła lata 1998-2004. W 2004 roku rozpoczął działalność GOSiR.

W zakresie **potencjału ekologicznego** podjęto szereg działań, m.in. unowocześniono oczyszczalnię ścieków, opracowano system odbierania śmieci od mieszkańców Gminy, wprowadzono selektywną zbiórkę odpadów, rozbudowano sieć kanalizacyjną, corocznie ogłaszane są konkursy kształtujące ekoświadomość, które angażują dzieci, młodzież i dorosłych.

Podsumowując realizację celów strategicznych w zakresie potencjału Gminy widać, iż wiele z nich zostało całkowicie zrealizowanych bądź też aktualnie są w trakcie zaawansowanych prac.

c) w zakresie wybranych dziedzin gospodarki

Gospodarka jest jednym z podstawowych czynników rozwoju regionu. W tym zakresie nie został w pełni wykorzystany potencjał rozwojowy regionu i nadal znajdują się braki w zakresie **tworzenia atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej i rozwijania oferty handlowo-usługowej dostosowanej do potrzeb rynku**, co stanowiło jeden z dotychczasowych celów strategicznych. Oferta inwestycyjna proponowana przez Gminę jest efektem rozbudowy infrastruktury technicznej, rozbudowy sieci drogowej, kanalizacyjnej, wodociągowej. Oferowane działki można przeznaczyć pod działalność usługową, produkcyjną, rolniczą czy turystyczną. Do końca 2005 r. obowiązywała uchwała Rady Miejskiej w Jedliczu, określająca preferencje w stosunku do inwestora zamierzającego uruchomić swoją działalność. Określono w niej wielkość zwolnienia z podatku od nieruchomości. Obecnie jest możliwość uzyskania dopłaty do ścieków odprowadzanych przez przedsiębiorstwa. Ze strony Urzędu Gminy oferowana jest pomoc w szybkim i sprawnym zarejestrowaniu działalności. Ponadto uruchomiony został dyżur specjalistów z Punktu Konsultacyjnego dla małych i średnich przedsiębiorstw, działający przy Cechu Rzemiosł Różnych w Jaśle. W Urzędzie Gminy udzielają oni porad z zakresu prawa, marketingu, finansów, podatków, ubezpieczeń oraz pozyskiwania środków unijnych.

Realizacja strategii w zakresie **rolnictwa** wskazuje na sprawne funkcjonowanie systemu doradztwa i informacji dla rolników, który dotychczas realizowany był przez Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale - placówka terenowa w Jedliczu. Warto podkreślić, że rolnictwo jest główną gałęzią gospodarki, dlatego podejmowanie działań inicjujących poprawę struktury agrarnej oraz dochodowość gospodarstw rolnych w tym zakresie jest nadal konieczne.

Odwołując się do obowiązującego dotychczas „Planu strategicznego Gminy Jedlicze” i wyznaczonych przez niego zadań do realizacji w latach 1999-2010,

postanowiono odnieść się do poziomu zaspokojenia potrzeb mieszkańców, który wówczas badany był za pomocą ankiety. Mieszkańcy Gminy biorący bezpośredni udział w konsultacjach społecznych ówczesnej strategii poproszeni zostali o wypełnienie ankiety. Każdej z potrzeb uczestnicy przyznawali wówczas punkty od 0 do 10 według własnej oceny, przy czym 0 oznaczało brak zaspokojenia potrzeby, 10 bardzo wysokie zaspokojenie potrzeby. Otrzymane wyniki uśredniono otrzymując poniżej przedstawione dane.

Tabela 1. Zestawienie wyników ankiety przeprowadzonej w 1999 roku.

Potrzeba	Ocena poziomu zaspokojenia potrzeby w ocenie mieszkańców
rekreacja, wypoczynek, przyjemności	3,01
kultura	3,16
kreacja otoczenia, poczucie użyteczności, uznanie, akceptacja, gratyfikacja	3,43
zabezpieczenie materialne	3,51
swoboda i łatwość kontaktów przestrzennych	3,75
kontakty społeczne, więź grupowa	3,79

tożsamość z gminą, ład przestrzenny	4,33
opieka	4,43
rozwój ludzi	4,48
zdrowie i życie	4,61
schronienie	4,80
wyżywienie	4,88
bezpieczeństwo	5,17
wartości moralne, potrzeby religijne	6,03

W toku przygotowań aktualizacji strategii gminy, ankietę powtórzono kierując ją do grupy 50 osób, które poproszono o wypowiedzenie się na pytania zadane w ankiecie. Listę zapytanych osób przedstawia poniższa Tabela nr 2.

Tabela 2. Zestawienie osób uczestniczących w ankiecie.

Lp.	Nazwisko i imię	Stanowisko
1	Bożek Adrian	Radny
2	Brzostek Bogumiła	Radna
3	Dziura Ryszard	Radny
4	Kędra Tadeusz	Radny
5	Kłosowicz Stanisław	Radny, Sołtys Długie
6	Krawczyk Piotr	Radny
7	Leśniak Tadeusz	Radny
8	Maciejowski Marek	Radny
9	Marć Krystyna	Radna, Przewodnicząca Osiedla Centrum

10	Młocek Jacek	Radny, Sołtys Potoka
11	Ruszel Urszula	Radna
12	Stasz Anna	Radna
13	Urban Renata	Radna
14	Waško Piotr	Radny
15	Woźniak Jolanta	Radna
16	Futyra Apolonia	Przewodnicząca Zarządu Osiedla Borek
17	Woźniak Piotr	Przewodniczący Zarządu Osiedla Męcinka
18	Gajda Jan	Sołtys Chlebnej
19	Biedroń Zofia	Sołtys Poręb
20	Chuda Dorota	Sołtys Piotrówki
21	Gajda Wiesław	Sołtys Jaszczwi
22	Dziura Marian	Sołtys Moderówki
23	Krajewski Jan	Sołtys Żarnowca
24	Baran Bożena	Dyrektor SP Żarnowiec
25	Stręk Stanisław	Dyrektor SP Piotrówka
26	Kosiek Renata	Dyrektor SP Dobieszyn
27	Sarnecka Alicja	Dyrektor SP Długie
28	Leszczyńska Elżbieta	Dyrektor SP Podniebyle
29	Bachta Aneta	Dyrektor Zespołu Szkół w Moderówce
30	Rzeźnik Zubek Bogdan	Dyrektor Zespołu Szkół w Jaszczwi
31	Józefowicz Michalina	Dyrektor Zespołu Szkół w Potoku
32	Szmyd Zofia	Dyrektor Zespołu Szkół w Jedliczu
33	Buczek Grażyna	Dyrektor LO Jedlicze
34	Drajewicz Jan	Dyrektor Zespołu Szkół im Armii Krajowej w Jedliczu
35	Furman Halina	Dyrektor Przedszkola Samorządowego w Jedliczu
36	Futyra Tadeusz	Prezes ZPRE
37	Janas Krzysztof	Prezes Rafinerii Nafty Jedlicze
38	Bargieł Bogusław	Dyrektor GOSiR

39	Szewczyk Teresa	Dyrektor GOK
40	Kochańska Elżbieta	Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej
41	Wilusz Irena	Kierownik GOPS
42	Świdrak Marek	Dyrektor ZEASiP
43	ks. Guzik Stanisław	Proboszcz Parafii Jedlicze
44	ks. Rogala Władysław	Proboszcz Parafii Jaszczew
45	ks. Brzyski Franciszek	Proboszcz Parafii Potok
46	ks. Szańca Stanisław	Proboszcz Parafii Żarnowiec
47	ks. Ziaja Tadeusz	Proboszcz Parafii Dobieszyn
48	Suska Teresa	Radna Powiatowa
49	Nowak Edward	Radny Powiatowy
50	Juszczak Jan	Radny Powiatowy, Starosta

Wpłynęło 36 ankiet, które poddano analizie i otrzymano następujące rezultaty:

Tabela 3. Zestawienie wyników ankiety przeprowadzonej w 1999 i 2007 roku.

Potrzeba	Ocena poziomu zaspokojenia potrzeby w ocenie mieszkańców – 1999 rok	Ocena poziomu zaspokojenia potrzeby w ocenie mieszkańców – 2007 rok	Dynamika wzrostu w %
rekreacja, wypoczynek, przyjemności	3,01	4,83	60,5
kultura	3,16	5,46	72,8
kreacja otoczenia, poczucie użyteczności, uznanie, akceptacja, gratyfikacja	3,43	5,09	48,4
zabezpieczenie materialne	3,51	4,46	27,1
swoboda i łatwość kontaktów przestrzennych	3,75	6,23	66,1
kontakty społeczne, więź grupowa	3,79	6,20	63,6

tożsamość z gminą, ład przestrzenny	4,33	6,43	48,5
opieka	4,43	6,09	37,5
rozwój ludzi	4,48	5,03	12,3
zdrowie i życie	4,61	6,23	35,1
schronienie	4,80	5,80	20,8
wyżywienie	4,88	7,23	48,2
bezpieczeństwo	5,17	6,00	16,1
wartości moralne, potrzeby religijne	6,03	7,11	17,9

Analiza ankiet wyraźnie odzwierciedla zaistniała poprawę. Wszystkie wskaźniki znacząco wzrosły, co obrazuje przedstawiona dynamika. Poziom życia na terenie Gminy podniósł się, a tym samym żyje się lepiej i wygodniej. Największa poprawa nastąpiła w obszarze „Kultura”, co jest zasługą prężnie działającego Gminnego Ośrodka Kultury w Jedliczu, który napędza wydarzenia kulturalne w całej Gminie. Najślabiej zaspokojono potrzebę „Rozwój ludzi”. Przyczyny tego stanu upatrywać można w tym, iż jednostka samochodu terytorialnego, jakim jest Gmina bezpośrednio nie zajmuje się edukacją, organizowaniem szkoleń i kursów. Te działania leżą w zakresie innych instytucji, tj. Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie, firm szkoleniowych.

Dane z ankiety pozwoliły także na zidentyfikowanie najważniejszych problemów gospodarczych Gminy:

1. Infrastruktura wodno-kanalizacyjna,
2. Drogi i oświetlenie ulic, parkingi,
3. Oświata,
4. Gospodarka mieszkaniowa,
5. Opieka zdrowotna,
6. Bezrobocie,
7. Rekreacja,
8. Brak pomocy dla przedsiębiorców,
9. Ochrona środowiska.

Określono także czynniki sprzyjające rozwojowi, jak również czynniki hamujące rozwój:

a) Sprzyjające

- dobra lokalizacja,

- duże zakłady pracy,
- dobrze rozwinięta sieć szkół,
- zasoby ludzkie,
- dostęp do infrastruktury rekreacyjno-sportowej.

b) Niesprzyjające

- niskie dochody mieszkańców,
- niewystarczający dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej,
- bezrobocie,
- zły stan dróg,
- mała aktywność ludności, w tym młodzieży.

W wyniku zebranych danych wyznaczono także cele strategiczne, które w szczegółowej formie opisane są w Rozdziale 5.

ROZDZIAŁ 3.
DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI
SPOŁECZNO- GOSPODARCZEJ GMINY
JEDLICZE

Diagnoza sytuacji społeczno – gospodarczej Gminy Jedlicze dokonana została w oparciu o zgromadzone szczegółowe dane o wszystkich aspektach funkcjonowania Gminy. Dzięki temu zaistniała możliwość opracowania kompleksowej analizy porównującej poziom rozwoju Gminy na przestrzeni 8 lat, czyli od momentu opracowania poprzedniej strategii. Źródłem większości danych jest Główny Urząd Statystyczny. Odzwierciedlają one stan zarejestrowany na dzień 31 grudnia 2005 roku. Fakt ten jest spowodowany tym, iż GUS dokonuje aktualizacji rocznych ze znacznym opóźnieniem. W przypadku odwoływania się bezpośrednio do informacji o Gminie Jedlicze podane są dane aktualne na stan 31 grudnia 2006 rok, co wyraźnie jest zaznaczone w tekście.

W pracach nad opracowaniem Strategii założono, iż Gmina Jedlicze nie jest odizolowaną strukturą społeczno-gospodarczą i przestrzenną, ale funkcjonuje w złożonej strukturze powiatu i województwa. W konsekwencji tego faktu informacje ważne z tego punktu widzenia ukazane są przekrojowo w zestawieniu z komplementarnymi informacjami o powiecie i województwie.

Opracowanie kompleksowej diagnozy stanowi ważny element każdej strategii i jest podstawą do przygotowania dalszej części dokumentu.

3.1 Charakterystyka obszaru Gminy Jedlicze

3.1.1 Zasięg terytorialny i uwarunkowania geograficzne

Rys. 1. Położenie Jedlicza²

² Źródło: www.rnjsa.com.pl

Gmina Jedlicze jest jednostką administracyjną o statusie gminy miejsko-wiejskiej. Należy do powiatu krośnieńskiego leżącego w południowej części województwa podkarpackiego. Sąsiaduje terytorialnie od strony południowej z Gminą Chorkówka, od strony północnej z Gminą Wojaszówka, od strony wschodniej z Krosnem oraz z gminą Tarnowiec od strony zachodniej (powiat jasielski). Całkowita powierzchnia Gminy Jedlicze to 58 km², z czego 11 km² to tereny miejskie, zaś 47 km² to tereny o charakterze wiejskim. Miasto Jedlicze podzielone jest na 3 dzielnice: Centrum, Borek i Męcinka. Ponadto w skład Gminy Jedlicze wchodzi miejscowości wiejskie: Chlebna, Długie, Dobieszyn, Jaszczew, Moderówka, Piotrówka, Podniebyle, Poręby, Potok, Żarnowiec.

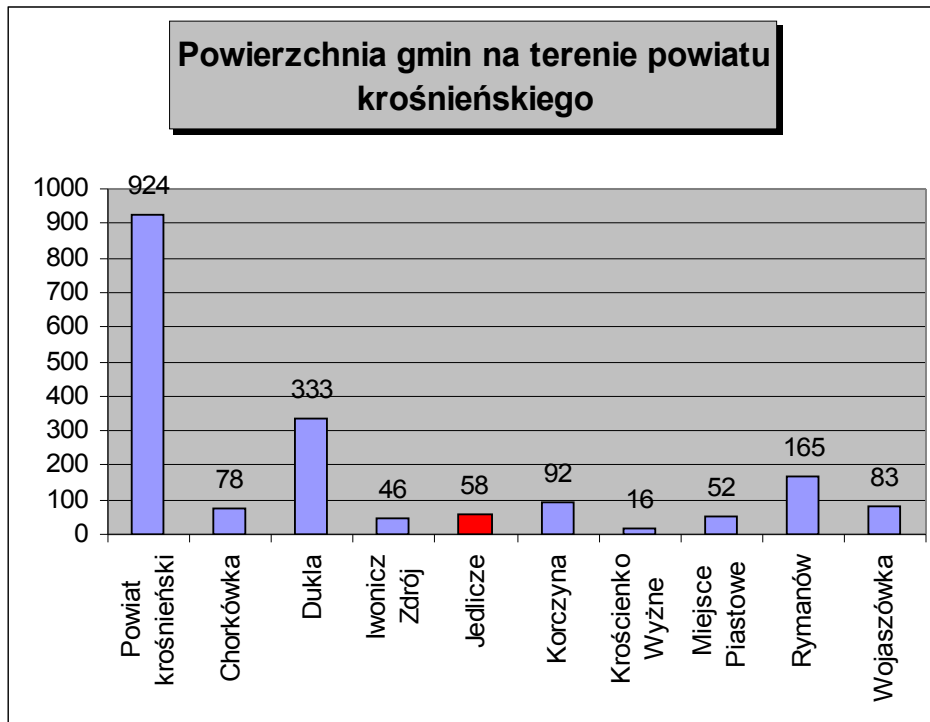
Rys. 2. Obszar Gminy Jedlicze³

³ Źródło: Plan strategiczny Gminy Jedlicze

Analizując obszar Gminy Jedlicze w porównaniu z pozostałymi gminami wchodzącymi w skład powiatu krośnieńskiego, widać iż należy ona do jednej z mniejszych obszarowo. Zajmując 58 km² znajduje się znacznie poniżej średniej w powiecie, wynoszącej 102 km².

Wykres 1. Powierzchnia gmin na terenie powiatu krośnieńskiego

Rys. 3. Mapa powiatu krośnieńskiego⁴

⁴ Źródło: Plan strategiczny Gminy Jedlicze

Podstawowe dane o Gminie Jedlicze na tle powiatu krośnieńskiego zebrane zostały w poniższej Tabeli 4.

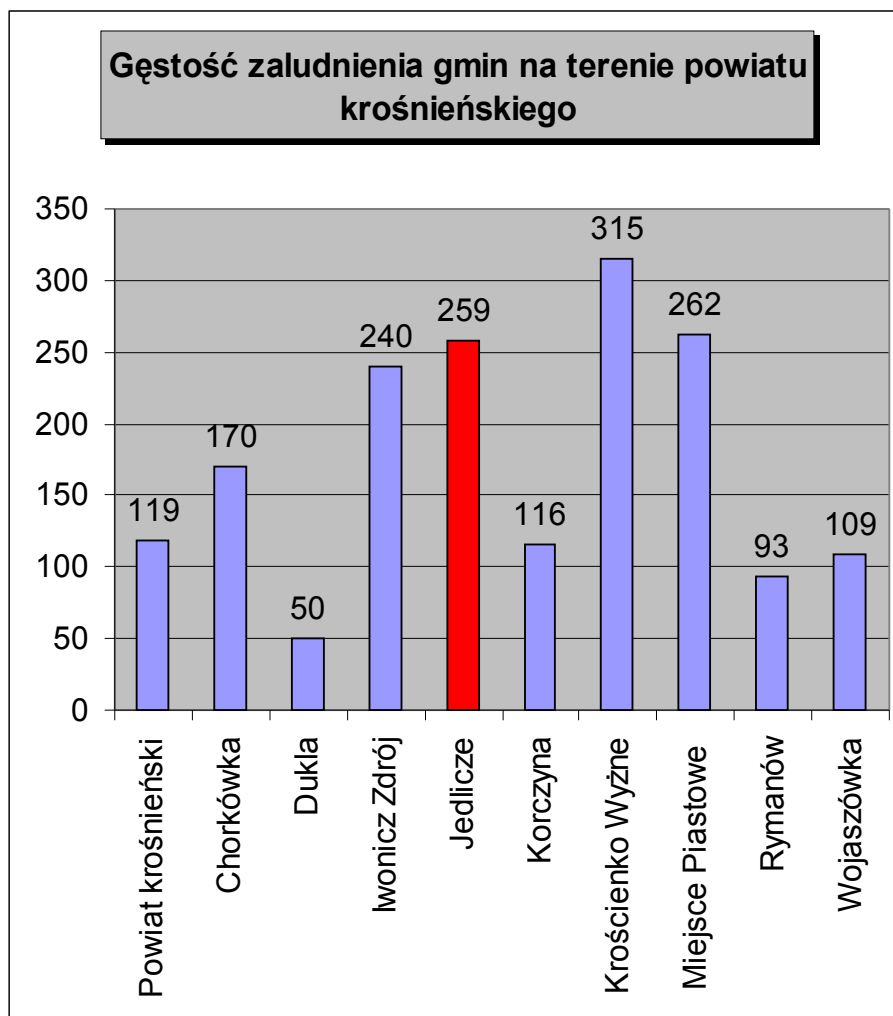
Tabela 4. Zestawienie ludności gmin w powiecie krośnieńskim⁵

Obszar	Powierzchnia w km ²	Ludność			
		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Na 1 km ²
Powiat krośnieński	924	109689	53644	56045	119
Chorkówka	78	13160	6375	6785	170
Dukla	333	16674	8220	8454	50
Iwonicz Zdrój	46	10942	5396	5546	240
Jedlicze	58	15027	7361	7666	259
Korczyna	92	10750	5307	5443	116
Krościenko Wyżne	16	5139	2494	2645	315
Miejsce Piastowe	52	13473	6531	6942	262
Rymanów	165	15457	7567	7890	93
Wojaszówka	83	9067	4393	4674	109

Wykres nr 2. Gęstość zaludnienia gmin na terenie powiatu krośnieńskiego⁶

⁵ Źródło: dane GUS.

⁶ Źródło: dane GUS.

Gęstość zaludnienia Gminy Jedlicze znacznie przewyższa wartość średnią w powiecie krośnieńskim. Z danych GUS wynika, że na 1 km² przypada 259 osób, co stanowi wartość ponad dwukrotnie większą niż gęstość powiatu i daje tym samym trzecią pozycję za Krościenkiem Wyżnym i Miejscem Piastowym. Uwzględniając aktualne dane Urzędu Gminy obecna średnia wynosi 264 osoby na 1 km² (stan na 31.12.2006).

3.1.2 Uwarunkowania przyrodnicze

Gmina Jedlicze położona jest w zachodniej części Kotliny Krośnieńskiej, będącej centralną częścią Dołów Jasielsko – Sanockich. W kotlinie, składającej się z wielu dolin, wyróżniają się wzniesienia o wysokości 320 – 385 m n.p.m. Występują one w postaci garbów, głównie w okolicach Potoka, Jaszczwi, Moderówki oraz w południowej części Gminy w okolicy Podniebyla. Sama kotlina leży na wysokości 240 – 285 m n.p.m. Środkiem opisywanego terenu, meandrując miejscami, płynie rzeka Jasiołka, będąca dopływem Wisłoki. Nad brzegami Jasiołki położone jest miasto Jedlicze, jak również pobliski Żarnowiec.

Okolice Jedlicza są terenami roponośnymi. W pobliskiej Bóbrce na terenie Gminy Chorkówka znajduje się kolebka światowego przemysłu naftowego. Bliskość tej miejscowości, a także odkrycie u schyłku ubiegłego wieku złóż ropy naftowej w innych pobliskich miejscowościach, w tym w Potoku i Jaszczwi, wpłynęło na budowę Rafinerii Nafty w Jedliczu i rozwój tej miejscowości. Szyby wiertnicze i rozsiane wśród małonocnych pagórków, w polach i lasach otwory wydobywcze ropy naftowej, z charakterystycznymi dla krajobrazu masztami, trójnogami i kiwonami są świadectwem półtorawiekowej już historii przemysłu naftowego na tym terenie.

Choć w okolicach Jedlicza brak jest dużych kompleksów leśnych, to jednak każdy miłośnik przyrody spotka tu wiele ciekawych okazów fauny i flory charakterystycznych dla tego regionu. Pomniki przyrody, zabytkowe parki, chronione gatunki roślin i zwierząt, interesujące zbiorowiska roślinne, to elementy nadające temu terenowi szczególnie charakter.

W lasach występujących między Potokiem a Jaszczwią, w pobliżu Chlebnej oraz Podniebyla przeważa drzewostan liściasty. Najliczniej spotyka się buki, graby, dęby, lipy, dzikie czereśnie, osiki, jesiony, klony i brzozy. Z drzew iglastych występują jodły, świerki, sosny i modrzewie. W poszyciu rośnie jarzębina, wierzba iwa, dziki bez, a na skraju lasów często tarnina. Świat zwierząt podobny jest do stanu na całym Podkarpaciu. Z ssaków żyją sarny, lisy, kuny, borsuki, tchórze, łasice, wiewiórki. Z ptaków spotyka się wśród pól bażanty, kuropatwy, przepiórki, nad Jasiołką dzikie kaczki, perkozy, czaple. Z ptaków drapieżnych widuje się jastrzębie, myszołowy i sowy, z drobniejszego ptactwa występują: wrony, gawrony, kawki, sroki, dzikie gołębie, dzięcioły, sójki, drozdy, kosy, kukułki, sikory, jaskółki, czyże, wróble i inne popularne w całym kraju.

Występujące gleby mają charakter brunatno kwaśny i kwalifikują się do klasy III, IV i V.

Klimat kotliny posiada cechy klimatu podgórskiego, jest jednak znacznie łagodniejszy jak na Pogórzu Strzyżowsko – Dynowskim. Średnia temperatura roku wynosi 7° C: lipca, który jest najcieplejszy 18° C; stycznia, który cechuje najniższa temperatura -2, 3°C. Pierwsze przymrozki występują w październiku, a ostatnie w maju. Pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio 70 dni.

Ciekawe pod względem przyrodniczym są parki przydworskie w miejscowościach Jedlicze, Potok, Żarnowiec. Ze względu na duże walory są one chronione decyzją Konserwatora Zabytków. Ładnie utrzymane, stanowią doskonałe miejsce do wypoczynku i obcowania z przyrodą.

W jedlickim parku na szczególną uwagę zasługuje osiem 350-500-set letnich dębów szypułkowych i 400-stu letnia lipa o wysokości 21 metrów. Są one wpisane na listę pomników przyrody. W parku w Żarnowcu wyeksponowane są drzewa, tj. wiąz pospolity, topola biała, grab pospolity, jesion wyniosły. Większość drzewostanu osiąga wiek ok. 200 lat. Z roślin nagonasiennych spotkać tam można cisa pospolitego, objętego w Polsce ochroną gatunkową, daglezię, żywotnik zachodni, sosnę czarną i jodłę. Obok gatunków rodzimych na uwagę zasługują gatunki drzew pochodzących z innych regionów świata: platan klonolistny, tulipanowiec amerykański, korkowiec amurski, miłorząb dwukłapowy.

Krzewy, które można zobaczyć w żarnowieckim parku to dereń biały, karagana syberyjska, kalina wonna, złotokap pospolity oraz chroniona kłokoczka południowa. Ciekawy jest również świat roślin zielnych - blisko 170 gatunków. Bogate kobierce tworzą rośliny wiosenne: zawilec gajowy i żółty, miodunka ćma, złoć żółta, kokorycz pełna oraz objęte całkowitą ochroną pierwiosnka wyniosła i cebulica dwuletnia. W parku można też spotkać objęte częściową ochroną bluszcz pospolity - krajowe pnącze, czosnek niedźwiedzi, barwinek pospolity, kopytnik pospolity. W Moderówce na uwagę zasługuje skupisko 22 drzew - 19 dębów szypułkowych, 2 lipy drobnolistne i 1 czereśnia ptasia. Wszystkie drzewa mają ponad 100 lat i osiągnęły wysokość 10-25 metrów. Na mocy uchwał nr XXXV/346/2001 oraz XXXVI/354/2001 zostały one ustanowione pomnikami przyrody.

3.1.3 Uwarunkowania kulturowe i historyczne

Powstanie osady Jedlicze datowane jest na schyłek XIV wieku, o czym świadczą wzmianka o sołtysie Piotrze uczestniku Bitwy pod Grunwaldem. Początkowo Jedlicze było własnością rodu Mleczków i Bączalskich, jednak pod koniec XVI wieku właścicielem stał się Justus Romer w Chyzowa. Kolejni, szybko zmieniający się właściciele to rodzina Wielowiejskich oraz Stojowskich. W 1768 roku Jedlicze uzyskało status praw miejskich, który utraciło w czasie zaborów. Ponownie przywrócono mu prawa w 1967 roku. Najistotniejsze wydarzenia w dziejach historii przedwojennej to uruchomienie linii kolejowej Stróże-Zagórz w 1884 roku oraz założenie Rafinerii Nafty przez holendersko-węgierską spółkę „Du Nord” w 1899 roku. Ważnym wydarzeniem w dziejach Jedlicza był przyjazd Marii Konopnickiej do Żarnowca w 1903 roku. Podczas I wojny światowej dynamiczny rozwój został zahamowany. Miasto zaczęło się rozwijać po II wojnie światowej. Uruchomiona po wojnie Rafineria Nafty i Elektrownia w Męcince zaczęła się prężnie rozwijać. Z inicjatywy Władysława Dubisa powstało prywatne Samorządowe Gimnazjum i Liceum Koedukacyjne. Korzystne warunki geograficzne, obecność dużych zakładów pracy sprzyjały powstawaniu nowej zabudowy mieszkalnej i rozwojowi Gminy.

Na terenie Gminy znajduje się szereg zabytków. Do najważniejszych należy:

- XVIII-wieczny dworek Marii Konopnickiej w Żarnowcu,
- Neogotycki Kościół Parafialny w Jedliczu z 1925 roku,
- Dworek Stawiarskich w Jedliczu – obecnie LO im. Marii Konopnickiej w Jedliczu,
- Dworek Bobrowskich w Długiem - obecnie siedziba Państwowego Domu Dziecka.

Na terenie całej Gminy jest wiele zabytkowych domów oraz coraz rzadziej spotykanych w innych regionach kraju przydrożnych kapliczek.

Wykaz zabytków architektury wpisanych do rejestru zabytków:

- Jaszczew, murowana oficyna 1875-1899
- Jaszczew, murowany dwór 1775-1799
- Jedlicze, kościół parafialny 1925
- Jedlicze murowany pałac, 1915-1925
- Jedlicze, ul. Tokarskiego 20, murowany dom, 1906
- Jedlicze, ul. Tokarskiego 24, murowany dom, 1925
- Potok, drewniany dwór, 1918

- Potok, murowany spichlerz, 1850-1899
- Żarnowiec, murowano-drewniany dwór, 1750-1775
- Żarnowiec, nr 130, drewniany dom, 1890-1910
- Żarnowiec, nr 131, drewniany dom, 1890-1910
- Żarnowiec, nr 132, drewniany dom, 1900-1925
- Żarnowiec, drewniana stara szkoła, 1875-1899

Tabela 5. Wykaz cmentarzy zabytkowych na terenie Gminy Jedlicze
(na utrzymaniu Gminy)

Cmentarze zabytkowe			
Miejsce	Adres	Cmentarz	Obszar w ha
Jaszczew	Osiny	I wojna	0,03
Jedlicze	1000-lecia	rzym. kat.	1,5
Potok	Wapianka	I wojna	0,03

Tabela 6. Wykaz parków zabytkowych na terenie Gminy Jedlicze

Parki zabytkowe				
Miejsce	Obszar w ha	Datowanie	Nr rejestru	Obiekty
Długie	5	1850-1899	-	dwór, oficyna
Jaszczew	3	1775-1800	-	dwór
Jedlicze	7	1800-1850	A-926/75	pałac, oficyny
Moderówka	2	-	-	stawy
Potok	3	1800-1825	A-353/96	dwór, spichlerz
Żarnowiec	3,5	1800-1825	A-301/69	dwór, spichlerz

3.2 Wybrane aspekty sytuacji społecznej Gminy Jedlicze

3.2.1 Sytuacja demograficzna regionu

Końcem 2005 roku liczba ludności Gminy Jedlicze wynosiła 15 293, co odpowiadało około 14 % populacji powiatu krośnieńskiego. Na koniec 2006 roku

w Gminie odnotowano wzrost liczby mieszkańców - 15 301 osób. W porównaniu do roku 1999 r. liczba ludności nieznacznie zmniejszyła się, jednakże nie potwierdza ona dużych tendencji spadkowych obserwowanych w ostatnich latach w Polsce.

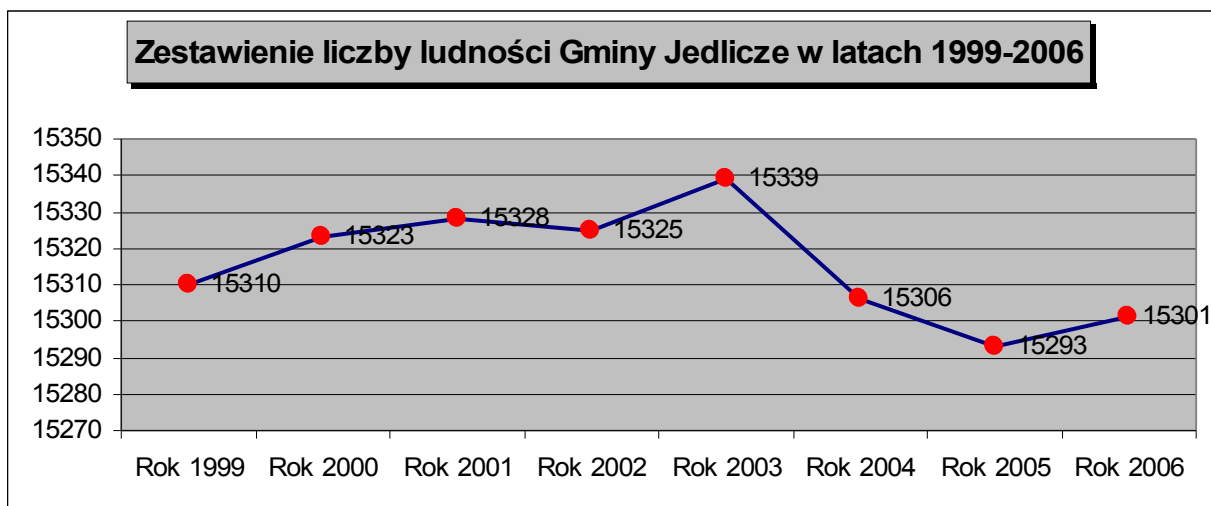
Tabela 7. Zestawienie liczby ludności Gminy Jedlicze w latach 1999-2006⁷

Zestawienie ludności	
Lata	Liczba ludności
1999	15310
2000	15323
2001	15328
2002	15325
2003	15339
2004	15306
2005	15293
2006	15301

Wykres 2. Zestawienie liczby ludności Gminy Jedlicze w latach 1999-2006⁸

⁷ Źródło: dane UG Jedlicze.

⁸ Źródło: dane UG Jedlicze.

Z danych UG Jedlicze wynika, iż średnia gęstość zaludnienia Gminy nie zmieniła się od 1999 roku i wynosi 264 osób na 1 km².

Drugim czynnikiem mającym wpływ na stan zaludnienia to migracja ludności. Posiadane dane z 2005 roku świadczą o dodatnim wskaźniku salda migracji w ruchu wewnętrznym wynoszącym 9, w tym: mężczyźni – 4, zaś kobiety + 13.

Struktura ludności według płci od kilku lat nie uległa zmianie. Wśród ogólnej liczby mieszkańców nie ma wyraźnej przewagi jednej z płci.

Tabela 8. Zestawienie liczby ludności Gminy Jedlicze na tle województwa i powiatu (faktyczne miejsce zamieszkania)⁹

Obszar	Obszar w km ²	Ludność							
		Ogółem		Mężczyźni		Kobiety		na 1 km ²	
		1999 r.	2005 r.	1999 r.	2005 r.	1999 r.	2005r.	1999 r.	2005r.
woj. podkarpackie	17 844	2098771	2098263	1027377	1026282	1071394	1071981	117	118
Powiat krośnieński	924	108371	109689	52985	53644	55386	56045	117	119
Gmina Jedlicze	58	14915	15027	7312	7361	7603	7666	257	259

Tabela 9. Liczba ludności poszczególnych miejscowości w latach 1999 i 2006¹⁰

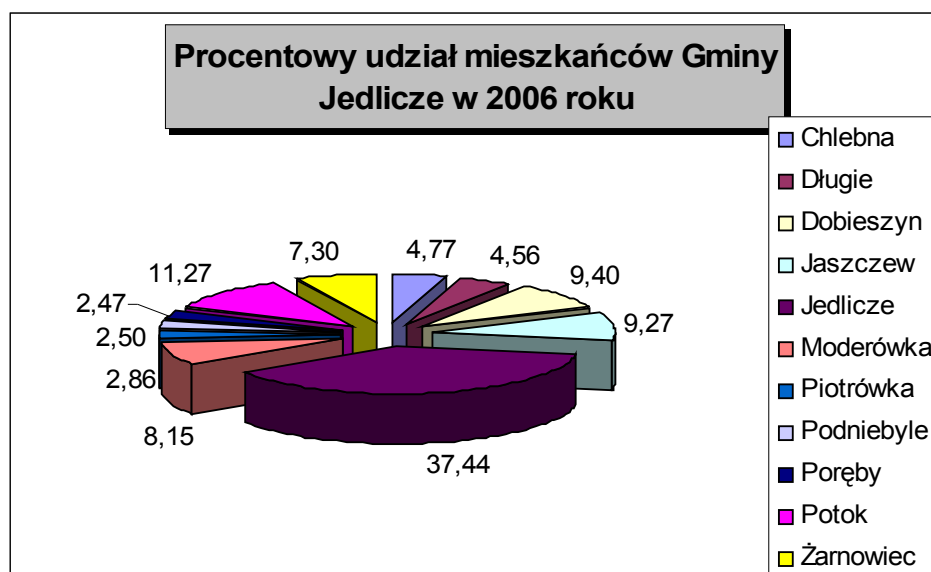
⁹ Źródło: dane GUS.

¹⁰ Źródło: dane UG Jedlicze.

Miejscowość	1999	2006
Chlebna	664	730
Długie	705	697
Dobieszyn	1426	1439
Jaszczew	1451	1419
Jedlicze	5736	5729
Moderówka	1287	1247
Piotrówka	465	438
Podniebyle	389	382
Poręby	392	378
Potok	1696	1725
Żarnowiec	1099	1117

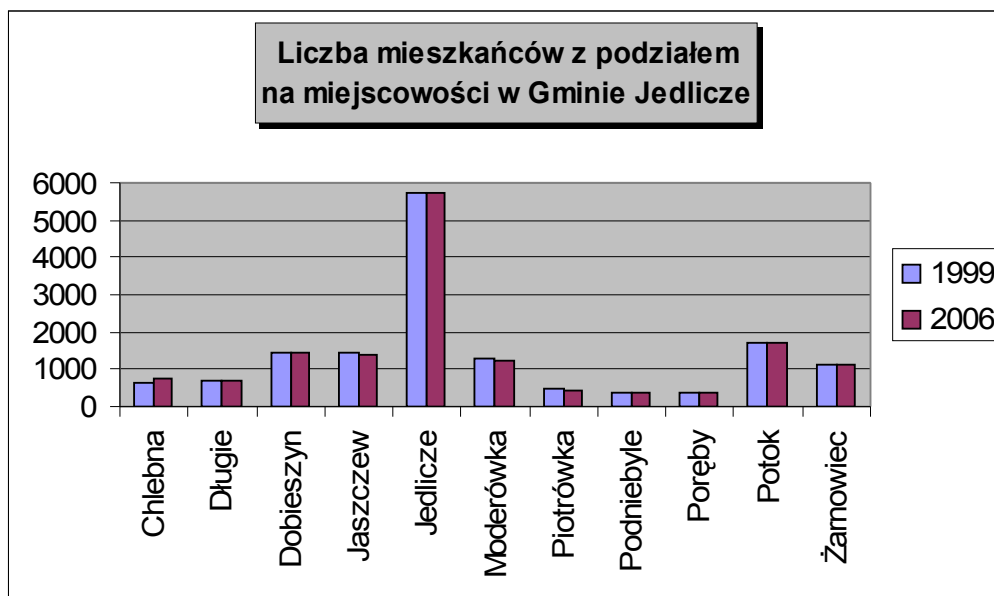
Najwięcej mieszkańców i największą gęstość zaludnienia ma miasto Jedlicze. Wśród miejscowości wiejskich, wchodzących w skład Gminy Jedlicze, najliczniejszy jest Potok (11,27%), zaś najmniejsze są Poręby (2,47%).

Wykres 3. Procentowy udział mieszkańców poszczególnych miejscowości

Wykres 4. Liczba mieszkańców z podziałem na miejscowości w Gminie Jedlicze¹¹

¹¹ Źródło: dane UG Jedlicze.

Korzystnie przedstawia się struktura wiekowa ludności Gminy. Ludność w wieku produkcyjnym stanowi 62% ogółu mieszkańców. Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym (16 % ogółu) do ludności w wieku przedprodukcyjnym (22 % ogółu) daje dobre rokowania na przyszłość.

Tabela 10. Podział mieszkańców z uwagi na wiek produkcyjny¹²

Wyszczególnienie	Wiek przedprodukcyjny		Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny	
	1999	2005	1999	2005	1999	2005
Woj. podkarpackie	593684	484527	1208794	1301539	296293	312197
Powiat krośnieński	30536	26010	60999	66489	16836	17190
Gmina Jedlicze	4034	3292	8576	9352	2305	2383

3.2.2 Edukacja i kultura

¹² Źródło: dane GUS.

Na terenie Gminy sieć szkół podstawowych i gimnazjalnych jest dobrze rozwinięta. Niemal w każdej miejscowości znajduje się Szkoła Podstawowa. Cztery Zespoły Szkół kształcą na poziomie gimnazjalnym.

Wszystkie szkoły wyposażone są w sale komputerowe. Większość z nich posiada kompletne pracownie komputerowe z dostępem do Internetu, w których młodzież szkolna nie tylko na zajęciach szkolnych, ale również na zajęciach pozalekcyjnych ma możliwość korzystania z komputerów z dostępem do Internetu pod nadzorem wykwalifikowanej kadry pedagogicznej. W związku z przystąpieniem do Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich podkomponentu B2 – Edukacja na realizację zadań szkoleniowo dydaktycznych dla placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Jedlicze, szkoły otrzymały pomoce naukowe i dydaktyczne oraz odpowiednie oprogramowanie niezbędne do realizacji programów edukacyjnych. W ramach tego programu zakupiono środki dydaktyczne o wartości ponad 118.281,54 zł (dotacja 69.785,00 zł), oprogramowanie komputerowe dla placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Jedlicze o wartości 13.765,28 zł (dotacja 9.222.00 zł), przeznaczono 49.814,77 zł (dotacja 30.884,00 zł) na zorganizowanie szkoleń dla nauczycieli. Wybrane przez szkoły pomoce dydaktyczne i oprogramowanie komputerowe pozwalają w lepszy sposób realizować podstawowe zadania szkoły poprzez wzbogacenie zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych. Z pewnością przyczyniają się do rozwijania pracy samodzielnej ucznia i umiejętności w poszukiwaniu i segregowaniu informacji.

Budynki szkolne są sukcesywnie kontrolowane w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz nauki w szkole. W 2005 i 2006 roku kilkakrotnie przeprowadzono kontrole wszystkich placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Jedlicze. W trakcie przeprowadzonych kontroli zwracano szczególną uwagę na:

- stan techniczny budynków pod względem bezpieczeństwa pracowników i uczniów,
- stan techniczny sprzętu sportowego,
- bezpieczeństwo przeciwpożarowe,
- stan urządzeń higieniczno – sanitarnych,
- zabezpieczenie otworów kanalizacyjnych i studzienek,
- oznakowanie i zabezpieczenie miejsc pracy oraz pomieszczeń, do których jest wzbroniony dostęp osobom nieuprawnionym, przed swobodnym dostępem do nich,
- wyposażenie pomieszczeń w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy,

- usuwanie i oczyszczanie schodów i przejść wokół placówek oświatowych ze śniegu i lodu oraz posypywanie oblodzonych przejść piaskiem,
- temperaturę w pomieszczeniach, w których odbywają się zajęcia.

Szkoły posiadają w swoich obiektach biblioteki, niektóre dysponują czytelniami i dają możliwość dobrego zagospodarowania czasu spędzanego w szkole. Biblioteki szkolne służą również do realizacji programów nauczania i wychowania, edukacji kulturalnej i informacyjnej dzieci oraz kształceniu i doskonaleniu nauczycieli.

Zatrudnieni nauczyciele stanowią wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną. Aż 95 % z nich posiada wykształcenie wyższe. Nauka na jedną zmianę i dobre wyposażenie większości szkół przyczyniają się do pozytywnego trendu wybierania przez absolwentów szkół średnich kończących się maturą. Szkoły kształcą licznych laureatów różnych olimpiad i konkursów na szczeblu gminnym, powiatowym i wojewódzkim.¹³

W Gminie Jedlicze funkcjonują dwie świetlice przyszkolne: w Zespole Szkół Publicznych w Jedliczu oraz Zespole Szkół w Jaszczwi. Świetlica w Jedliczu oferuje korzystającym nie tylko opiekę, ale także za niewielką odpłatnością obiad. Działa w pełnym wymiarze godzin i jest przeznaczona dla wszystkich chętnych uczniów Zespołu Szkół. W Jaszczwi z świetlicy mogą korzystać dzieci z klas 1-3 w godzinach od 11.45 do 15.30. Do opieki nad dziećmi zatrudniona jest jedna osoba.

Tabela 11. Szkolnictwo na poziomie podstawowym i gimnazjalnym¹⁴

¹³ Źródło: dane UG Jedlicze.

¹⁴ Źródło: dane UG Jedlicze.

	J.m.	1999	2005
PRZEDSZKOLA			
Ogółem	obiekt	4	4
Oddziały	oddział	9	9
Miejsca	miejsce	212	225
Dzieci	osoby	231	206
SZKOŁY PODSTAWOWE			
Ogółem	obiekt	9	9
Oddziały	oddział	94	68
Uczniowie	miejsce	1927	1088
Absolwenci	osoby	295	228
SZKOŁY GIMNAZJALNE			
Ogółem	obiekt	3	4
Oddziały	oddział	9	25
Uczniowie	miejsce	215	595
Absolwenci	osoby	0	181
SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE (dane GUS)			
Ogółem	obiekt	2	2
Oddziały	oddział	35	17
Uczniowie	miejsce	945	435
Absolwenci	osoby	216	132

Tabela 12. Liczba uczniów z podziałem na szkoły w miejscowościach¹⁵

Miejscowość	Oddział „0”	Szkoła Podstawowa	Gimnazjum
Jedlicze	55	443	409
Jaszczew	-	111	61
Potok	-	120	47
Moderówka	18	89	55
Długie	7	61	-
Dobieszyn	16	62	-
Żarnowiec	-	72	-
Piotrówka	11	56	-

¹⁵ źródło: dane UG z dnia 15.09.2006.

Podniebyle	5	35	-
Łącznie	112	1049	572

Szkolnictwo na poziomie ponadgimnazjalnym

Na terenie Gminy Jedlicze znajduje się:

Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej kształcąca młodzież w klasach o profilach: humanistycznym, pro-medycznym, dziennikarsko-językowym, pro-ekonomicznym oraz **Zespół Szkół im. Armii Krajowej** są proponowane kierunki nauczania:

Zasadnicza Szkoła Zawodowa z kierunkami:

- Mechanik pojazdów samochodowych,
- Ślusarz z uprawnieniami spawacza.

Liceum Profilowane z kierunkami:

- Transportowo-spedycyjny,
- Mechaniczne techniki wytwarzania,
- Chemiczne badanie środowiska,
- Zarządzanie informacją,
- Profil usługowo-gospodarczy.

Technikum z kierunkami:

- Technik mechanik,
- Technik urządzeń sanitarnych.

Zaoczne Technikum Mechaniczne z kierunkami:

- Technik mechanik.

Bibliotekarstwo

Historia Biblioteki Publicznej w Jedliczu sięga 1950 roku. W 1999 roku Rada Miejska nadała jej status Gminnej Biblioteki Publicznej im. Kaspra Wojnara. W trosce o zabezpieczenie potrzeb mieszkańców w zakresie dostępu do księgozbioru, zbiorów regionalnych i czasopism popularnych utworzono sieć biblioteczną w składzie: Biblioteka Główna w Jedliczu i 4 filie w miejscowościach: Dobieszyn, Jaszczew, Potok i Żarnowiec.

Tabela 13. Bibliotekarstwo w gminie¹⁶

	J.m.	1999	2005
PLACÓWKI BIBLIOTECZNE			
Biblioteki i filie	obiekt	5	5
Księgozbiór	wol.	48 436	56400
Czytelnicy w ciągu roku	osoba	2 739	2979
Wypożyczenia księgozbioru	wol.	56 850	62200

Wydarzenia kulturalne inicjowane są przez istniejący Gminny Ośrodek Kultury, który utrzymywany jest przez samorząd lokalny. Mimo ograniczonych środków finansowych GOK prężnie działa prowadząc szereg różnych zajęć dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych. Wśród nich są zajęcia taneczne, plastyczne i nauki gry na gitarze. Jest także organizatorem licznych imprez, tj. spektakli teatralnych, spektakli resocjalizujących dla dzieci i młodzieży, koncertów edukacyjnych, koncertów muzyki operowej i operetkowej oraz ludowej, imprez okolicznościowych, konkursów, przeglądów i wystaw.

3.2.3 Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Ochroną i profilaktyką zdrowia zajmuje się Samodzielny Publiczny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Jedliczu. W jego skład wchodzi Przychodnia Rejonowa w Jedliczu, Punkt Lekarski w Potoku i Ośrodek Zdrowia w Jaszczwi oraz Gabinet Stomatologiczny w Zespole Szkół Publicznych w Jedliczu. Wkrótce uruchomiony będzie również Punkt Lekarski w Moderówce. Świadczenia specjalistyczne realizowane są przez poradnię w SPG ZOZ w Jedliczu w ramach poradni: pediatrycznej, otolaryngologicznej, kardiologicznej, ginekologicznej, okulistycznej, diabetologicznej, neurologicznej; pracowni diagnostyki chorób krążenia, badania USG, laboratorium analitycznego.

Baza lokalowa wyżej wymienionych ośrodków jest stale unowocześniana. W chwili obecnej realizowany jest projekt „Rozbudowa Przychodni Rejonowej w Jedliczu” współfinansowany ze środków ZPORR. Koszt przedsięwzięcia wynosi około 1.022.019,68 zł.

¹⁶ Źródło: dane GUS.

Opieka medyczna na terenie Gminy Jedlicze świadczona jest także przez prywatną przychodnię MEDIKOR Sp. z o.o. w Jedliczu.

Na terenie Gminy od 1992 r. działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która powołana została przez Burmistrza Gminy Jedlicze. Zajmuje się głównie działaniami o charakterze profilaktycznym, edukacyjnym, wychowawczym i informacyjnym. Ma ona również za zadanie ograniczać dostępność alkoholu oraz koordynować proces leczenia, rehabilitacji i reintegracji osób uzależnionych od alkoholu.

Pomoc udzielana jest w postaci:

- prowadzenia 13 świetlic opiekuńczo-wychowawczych. W ramach ich funkcjonowania objęte są opieką dzieci z rodzin patologicznych bądź zagrożonych patologią. Działalność świetlic ma charakter edukacyjny, sportowo-rekreacyjny i rozrywkowy,
- działań profilaktycznych prowadzonych w środowisku szkolnym, które angażują dzieci, młodzież, pedagogów i rodziców. Polegają m.in. na organizowaniu zajęć sportowo-rekreacyjnych, wyjazdów na basen, wycieczek krajoznawczych,
- działalności Punktu Konsultacyjnego dla ofiar przemocy oraz rodzin z problemem alkoholowym,
- działalności Stowarzyszenia Abstynenckiego.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stale współpracuje z wszystkimi instytucjami, organizacjami, stowarzyszeniami, które mają w swoim założeniu walkę z patologiami i rozwiązywaniem problemów społecznych. W ramach posiadanych środków finansowych Komisja wspiera wszystkie zadania związane promowaniem zdrowego stylu życia.

Tabela 14. Opieka zdrowotna na terenie Gminy Jedlicze¹⁷

	J.m.	1999	2005
OPIEKA AMBULATORYJNA			
Przychodnie	Szt.	4	3
Ośrodki zdrowia	Szt.	1	2
APTEKI I PUNKTY APTECZNE			
Apteki	Szt.	3	3
Punkty apteczne	Szt.	0	2
Liczba ludności na 1 aptekę	osoby	5103	5009

¹⁷ Źródło: dane GUS.

Pomoc społeczna świadczona jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który udziela pomocy osobom w trudnej sytuacji życiowej. W 2006 roku pomocą objęto 1795 rodzin.

Formy wsparcia i pomocy to:

- zasiłki stałe,
- zasiłki na klęski żywiołowe,
- zasiłki okresowe,
- zasiłki celowe,
- dożywianie,
- usługi opiekuńcze,
- zasiłki na zdarzenia losowe,
- pomoc rzeczowa: żywność z UE.

W terenie oraz w siedzibie GOPS zatrudnionych jest 28 osób, w tym: 15 osób pracujących na stanowisku urzędowym, 13 opiekunek świadczących usługi opiekuńcze w terenie.¹⁸

3.2.4 Infrastruktura komunalna, mieszkania i drogi

Tabela 15. Podstawowe wskaźniki dotyczące jakości życia mieszkańców Gminy¹⁹

Wyszczególnienie	J.m.	Wartość
Stopień zwodociągowania Gminy	%	ok.21
Stopień skanalizowania Gminy	%	ok. 43
Stopień zelektryfikowania Gminy	%	100
Mieszkańcy korzystający z oczyszczalni ścieków	%	ok. 35
Gazyfikacja Gminy	%	100
Mieszkańcy objęci zorganizowanym systemem zbiórki odpadów	%	ok. 73
Mieszkańców objęci systemem selektywnej zbiórki odpadów	%	ok. 45
Zebrane odpady	kg/r/mieszkańca	86,13
Odzysk surowców wtórnych	kg/r/mieszkańca	3,85

¹⁸ Źródło: dane GOPS.

¹⁹ Źródło: dane UG Jedlicze.

Likwidacja dzikich wysypisk	m ³ /usuniętych odpadów	ok. 96
Wydatki Gminy na ochronę środowiska ogółem	zł	5.311.672
Wydatki Gminy na ochronę środowiska w przeliczeniu na 1 mieszkańca	zł/mieszkańca	347,14

Tabela 16. Przyrost potencjału urządzeń ochrony środowiska²⁰

Lp.	Rodzaj inwestycji	Liczba obiektów		Liczba obiektów wybudowanych w latach		Planowana budowa do roku 2010
		Jednostka	do roku 1995	1996-1999	2000-2006	
1.	Sieć wodociągowa	km	57,4	6,8	8,7	10,0
2.	Sieć kanalizacyjna	km	ok. 10,0	36,5	82,6	40,0
3.	Oczyszczalnia ścieków	szt.	1	-	-	-
4.	Kotłownie węglowe	szt.	5	3	-	-
5.	Kotłownie gazowe, olejowe	szt.	3	5	10	-
6.	Sieć gazociągowa	km	ok. 210	b.d.	265,7	-
7.	Składowisko odpadów komunalnych	szt.	1	-	-	-
8.	Składowisko odpadów obojętnych	szt.	1	-	-	-
9.	Spalarnia odpadów	szt.	-	1	-	-

Infrastruktura wodno-ściekowa

²⁰ Źródło: dane UG Jedlicze.

Zaopatrzenie w wodę

Gmina Jedlicze nie posiada własnego ujęcia wody. Woda w wodociągu gminnym kupowana jest hurtowo na podstawie umowy cywilno prawnej od Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Krośnie Sp. z o. o. z ujęcia powierzchniowego znajdującego się na rzece Jasiołce w miejscowości Szczepańcowa, gmina Chorkówka. Rocznie kupuje się ok. 145 000 m³ wody.

Na terenie gminy Jedlicze sieć wodociągowa znajduje się w miejscowościach: Jedlicze, Dobieszyn, Potok. Na pozostałym obszarze gminy mieszkańcy korzystają z wody pochodzącej ze studni kopanych.

Właścicielem sieci wodociągowej na terenie Gminy jest Jedlickie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej Sp. z o. o. w Jedliczu. Koszt eksploatacji i utrzymania sieci wyniósł w roku 2006 kwotę 515.996 zł.

Sieć wodociągowa w Gminie Jedlicze poddawana jest z częstotliwością raz na miesiąc regularnej kontroli i przeglądom. W celu określenia strat wody na sieci prowadzony jest monitoring wodomierzy głównych zainstalowanych na sieci, dokonywany jest przegląd hydrantów, kontrolowane są węzły rozdzielcze sieci i studzienki wodociągowe.

Opomiarowanie wody miejskiej wynosi 100% (zarówno gospodarstwa domowe jak i pozostali odbiorcy), a odczyty dokonywane są z częstotliwością raz na miesiąc. Ryczałt naliczany jest miesięcznie na osobę.

Oczyszczalnia ścieków

Funkcjonująca od 1995 roku oczyszczalnia ścieków typu ZBW-BOS-1000 wymagała modernizacji i dostosowania do obecnego obciążenia, gdyż nie była w stanie zredukować stężeń zanieczyszczeń w ściekach dopływających do wymaganego poziomu, co przyczyniało się do pogorszenia stanu wód w regionie.

W latach 2005-2006 rozbudowano oczyszczalnię ścieków, co pozwoliło na dalszą rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej oraz wpłynęło na obniżenie zanieczyszczeń środowiska w regionie. Aktualnie jej przepustowość wynosi 2.200m³ na dobę.

Przystosowana jest do oczyszczania ścieków dostarczanych systemem kanalizacji, jak również dowożonych. Docelowo założono, że do oczyszczalni w Jedliczu będą doprowadzane ścieki z Gminy Jedlicze bez części m. Potok (razem 14.840 mieszkańców z terenu Gminy Jedlicze) oraz częściowo z gmin Chorkówka (ok. 2.500 mieszkańców) i Tarnowiec (ok. 1700 mieszkańców). Łącznie rozbudowana i zmodernizowana oczyszczalnia ścieków będzie obsługiwać 19.040 mieszkańców.

Sieć kanalizacyjna

W chwili obecnej na terenie Gminy Jedlicze siecią kanalizacji sanitarnej są objęte następujące miejscowości: Dobieszyn (całość), Potok (całość, przy czym część ścieków z miejscowości Potok dostarczanych jest do oczyszczalni ścieków w Krośnie), Jedlicze z wyjątkiem niewielkich terenów południowej części przewidzianych do skanalizowania z chwilą budowy kanalizacji w kierunku miejscowości Chlebna, Żarnowiec (część), Chlebna (6 gospodarstw domowych), co stanowi 43,47 % mieszkańców Gminy. Ścieki z terenu Gminy kierowane są do oczyszczalni znajdującej się w miejscowości Jedlicze. Na terenie Gminy Jedlicze na dzień dzisiejszy funkcjonuje 7 przepompowni (Jedlicze – 3, Dobieszyn – 3, Potok – 1). W roku 2007 kontynuowane będą prace przy budowie sieci kanalizacyjnej w Żarnowcu. Ruszy również budowa sieci kanalizacyjnej dla Jaszczwi i Moderówki, realizowanej w ramach „Programu poprawy czystości zlewni rzeki Wisłoki” współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności. Będzie to największe zadanie dla Gminy na najbliższe lata.

Zarządcą istniejącego systemu kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków jest Jedlickie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Jedliczu.

Sieć kanalizacyjna poddawana jest okresowej i regularnej kontroli. Co tydzień przeprowadzane są kontrole przepompowni ścieków, raz w miesiącu dokonywany jest przegląd sieci polegający na wyeliminowaniu nielegalnych przyłączy kanalizacyjnych. Prowadzone są prace mające na celu uszczelnienie betonowych studzienek kanalizacyjnych celem ograniczenia przedostawania się wód infiltracyjnych i gruntowych do kanalizacji sanitarnej.

Założenia gospodarki ściekowej Gminy Jedlicze zakładają, że Gmina zostanie skanalizowana docelowo w 100%. Aktualny program gospodarki ściekowej zakłada

wspólną dla wszystkich miejscowości oczyszczalnię ścieków w Jedliczu oraz częściowe odprowadzenie ścieków z miejscowości Potok do oczyszczalni w Krośnie.

Gospodarka odpadami

Na terenie Gminy Jedlicze znajduje się składowisko odpadów komunalnych w miejscowości Jaszczew. Funkcjonuje ono od 1992 roku i zakłada się, że będzie przyjmować odpady do 2009 roku. Całkowity teren składowiska obejmuje 2,71 ha, z czego eksploatowany jest obszar 1,05 ha.

Od maja 2001 r. na terenie Gminy Jedlicze prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów metodą „u źródła” w systemie 5-workowym, z podziałem na:

- tworzywa sztuczne (worek w kolorze żółtym),
- metale (worek w kolorze czerwonym),
- szkło (worek w kolorze zielonym),
- papier (worek w kolorze niebieskim),
- tekstylia (worek w kolorze szarym).

Systemem zbiórki odpadów komunalnych objętych jest około 73 % mieszkańców gminy (w tym systemem selektywnej zbiórki odpadów – około 43 %).

W 2006 r. w wyniku prowadzenia selektywnej zbiórki pozyskano 58,94 ton odpadów, w tym: makulatura 9,71 ton, szkło 21,57 ton, tworzywa sztuczne 25,86 ton, opakowania ze stali 1,66 ton i tekstylia 0,14 ton. W 2005 r. zebrano 52,3 ton surowców wtórnych w tym: 21,88 ton szkła, 12,65 ton makulatury, 15,38 ton tworzyw sztucznych, 2,13 ton metali i 0,26 ton tekstyliów. Selektywnie zebrane odpady przekazywane są do odzysku i recyklingu specjalistycznym podmiotom.

Odpady segregowane odbierane są raz w miesiącu, zaś zmieszane raz na miesiąc na terenach wiejskich i dwa razy w tygodniu na terenie miasta. Zbiórką, transportem i składowaniem odpadów komunalnych na gminnym składowisku w Jaszczwi zajmuje się JPGKiM Sp. z o.o. Jedlicze.

Dzięki selektywnej zbiórce odpadów, w ramach której każdy mieszkaniec Gminy może za darmo pozbyć się niektórych rodzajów odpadów w latach 2003 – 2006 zebrano

ponad 245 ton: szkła tworzyw sztucznych, papieru, odpadów z metalu i tekstyliów.

Prócz selektywnej zbiórki odpadów Gmina cyklicznie organizuje akcje zbiórki innych odpadów. Począwszy od roku 2004 każdy właściciel posesji na terenie Gminy może na koszt Gminy pozbyć się odpadów zawierających azbest. W ten sposób w latach 2004 – 2006 z terenu gminy wywieziono i utylizowano ponad 126 ton azbestu. Koszt przedsięwzięcia w 25% pokryła dotacja z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krośnie.

Od 2003 r. na terenie Gminy funkcjonuje Gminny Punkt Zbiórki Olejów Przepracowanych, gdzie każdy właściciel takiego odpadu może się go pozbyć bez ponoszenia jakichkolwiek kosztów. Jest to specjalistyczny zbiornik na oleje przepracowane ustawiony na terenie bazy JPGKiM Sp. z o.o. Do chwili obecnej zebrano ponad 3,5 tony tego odpadu.

Gmina Jedlicze jest również inspiratorem zbiórki zużytych baterii. Akcja ruszyła w roku 2005 w szkołach podstawowych i gimnazjach na terenie Gminy, a jej dotychczasowy rezultat to zebranie ponad pół tony zużytych baterii.

Zgodnie z „Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Jedlicze” odpady niebezpieczne takie jak m.in. opakowania po środkach ochrony roślin, farbach, klejach, rozpuszczalnikach i inne są zbierane 2 razy w roku kalendarzowym metodą „u źródła”. Na takich samych zasadach zbierany jest zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. Na terenie Gminy działają 2 podmioty zbierające zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

Tabela 17. Zestawienie danych dotyczących odbioru odpadów od mieszkańców Gminy²¹

Lp.	Wyszczególnienie	Zebrańe odpady (ton/rok)	Zebrańe odpady (kg/mieszkańca/rok)
		2006	2006
1.	System zbiórki odpadów	1317,88	86,13
2.	System selektywnej	58,90	3,85

²¹ Źródło: dane UG Jedlicze.

	zbiórki odpadów		
--	-----------------	--	--

Infrastruktura drogowa

Na terenie Gminy Jedlicze układ podstawowy sieci komunikacyjnej stanowi droga krajowa oraz drogi powiatowe. Na obszarze Gminy nie występują drogi wojewódzkie.

Droga krajowa nr 28 Zator – Medyka przebiegająca z zachodu na wschód przez Wadowice – Nowy Sącz – Jasło – Krosno – Sanok – Przemyśl posiada klasę techniczną i użytkową GP – główna, ruchu przyspieszonego. Na terenie Gminy przebiega przez miejscowości Moderówka, Jaszczew, Potok na odcinku 7.544 km tworząc 5 skrzyżowań z drogami powiatowymi i 9 skrzyżowań z drogami gminnymi. Zarządcą drogi jest GDDKiA Oddział w Rzeszowie Rejon w Krośnie.

Powiązania wewnętrzne na terenie Gminy opierają się generalnie na sieci dróg powiatowych klasy Z - zbiorcze o łącznej długości 41.312 km, z których do najważniejszych należy zaliczyć drogi łączące przyległe gminy, tj:

- Nr 1949 R Jedlicze – Żarnowiec – Zręcin,
- Nr 1947 R Jedlicze – Dobieszyn – Krosno,
- Nr 1847 R Szebnie – Tarnowiec – Jedlicze – Potok,
- Nr 1951 R Chlebna – Łubno Szlacheckie,
- Nr 1950 R Chlebna – Kopytowa – Faliszówka.

Drogi te mają swoje przedłużenie w sieci ulicznej miasta Jedlicza tworząc jego podstawowy szkielet. Zarządcą dróg jest Powiatowy Zarząd Dróg w Krośnie.

Elementem uzupełniającym sieć dróg powiatowych są licznie zlokalizowane drogi gminne klasy lokalnej i dojazdowej o łącznej długości 73 km, służące miejscowym potrzebom. Znacznie zwiększają one dostępność komunikacyjną terenów inwestycyjnych podnosząc ich atrakcyjność.

Drogi gminne o łącznej długości 73 km wg stanu na dzień 31.12.2006 r. posiadają:

- na odcinku 54,1 km nawierzchnię bitumiczną,
- na odcinku 18,9 km nawierzchnię zwirową i naturalną.

Tabela 18. Wykaz dróg powiatowych i ich długości na terenie Gminy Jedlicze²²

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi lub jej przebieg	Dł. w km
1.	1846R	Chrzastówka do drogi nr 28 (Moderówka – Chrzastówka)	0,740
2.	1943R	Jaszczew – Wojaszówka (Jaszczew – Bajdy)	1,529
3.	1944R	Jaszczew – Ustrobna – Bratkówka (Jaszczew – Ustrobna)	1,571
4.	1946R	Jedlicze – Potok	3,052
5.	1945R	Jaszczew – Jedlicze	2,730
6.	1847R	Tarnowiec - Jedlicze – Potok (Potakówka – Jedlicze – Potok)	4,692
7.	1892R	Tarnowiec – Wrocanka - Piotrówka (Piotrówka na Budach)	1,745
8.	1951R	Chlebna – Łubno Szlacheckie	4,289
9.	1950R	Chlebna – Kopytowa – Faliszówka (Chlebna – Podniebyle - Kopytowa)	4,439
10.	2413R	Jedlicze - Długie – Żarnowiec	4,600
11.	1949R	Jedlicze – Żarnowiec – Zręcin	4,286
12.	1947R	Jedlicze – Dobieszyn – Krosno	5,215
13.	1948R	Dobieszyn – Krosno (Turaszówka)	1,674
14.	1958R	Dobieszyn – Świerzowa Polska	0,750

²² Źródło: dane UG Jedlicze.

DROGI MIEJSKIETabela 19. Wykaz dróg gminnych miejskich²³

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi	Długość w km			
			w tym dróg o nawierzchni			
			ogółem	twardej	gruntowej	
wzmocnione żwirem	naturalne					
1	114656 R	ul.Naftowa	2,8	0,8	2	0
2	114662 R	ul.Kurkowskiego,Betleja,Grabiny	3,2	3,2	0	0
3	114663 R	ul.Janochów	0,8	0,8	0	0
4	114669 R	ul.Podlas	0,8	0,6	0,2	0
5	114677 R	ul.Słowackiego	0,4	0,4	0	0
6	114679 R	ul.Grunwaldzka	0,8	0,8	0	0
7	114680 R	ul.Krasińskiego	0,4	0,4	0	0
8	114681 R	ul.Topolowa – ul. Konopnickiej	0,4	0,4	0	0
9	114683 R	ul.Dubisa, ul.1000-lecia	2,4	2,4	0	0
10	114686 R	ul.3 Maja, ul.Polna	1	0,6	0,4	0
11	114694 R	ul.Żeromskiego	0,6	0,6	0	0
12	114695 R	ul.Traugutta	0,2	0,2	0	0
13	114696 R	ul.Konarskiego	0,6	0,6	0	0
14	114697 R	ul.Stokrotki	0,4	0,4	0	0
15	114699 R	ul.Rejtana	0,9	0,9	0	0
16	114700 R	ul.Obr. Westerplatte	0,3	0	0,3	0
17	114701 R	ul.Trzecieckiego	0,4	0,4	0	0
18	114715 R	ul.Ogrodowa	0,6	0,6	0	0
19	114660 R	ul.Partyzantów	1,5	0,7	0	0,8
20	114674 R	ul.Jesionowa	0,9	0,9	0	0
21	114675 R	ul.Towarowa	0,5	0	0,5	0
22	114676 R	ul.Pilata	0,2	0,2	0	0
23	114678 R	ul.Drozdowicza	0,2	0,2	0	0
24	114682 R	ul.Górna Kolonia	0,3	0,3	0	0
25	114684 R	ul.Nad Skarpą	0,5	0,5	0	0
26	114685 R	ul.Kościuszki	0,8	0,8	0	0
27	114687 R	ul.Cicha	0,3	0,2	0,1	0
28	114689 R	ul.Reja	0,3	0,3	0	0
29	114690 R	ul.Kolejowa	0,3	0,3	0	0

²³ Źródło: dane UG Jedlicze.

30	114691 R	ul.Wierzbowa	1,4	1,2	0,2	0
31	114692 R	ul.Cmentarna,ul.Stawiarskich	0,5	0,5	0	0
32	114693 R	ul.Zielona	0,5	0,5	0	0
33	114698 R	ul.Wałowa	0,3	0,3	0	0
34	114718 R	ul.Topolowa	0,7	0,7	0	0
			26,2	22,0	3,4	0,8

DROGI ZAMIEJSKIE

Tabela 20. Wykaz dróg gminnych zamiejskich²⁴

Lp.	Nazwa drogi	Długość w km			
		w tym dróg o nawierzchni			
		ogółem	twardej	gruntowej	
				wzmocnione żwirem	naturalne
1	Moderówka-Szebnie	1	0,8	0,2	0
2	Moderówka-Winnica-Białkówka	4,2	3,5	1,2	0
3	Białkówka-Budzisz	3,8	3	0,8	0
4	Jaszczew-Podlas	1,4	0,6	0,8	0
5	Jaszczew-Bajdy	2,2	0	2,2	0
6	Jaszczew-Osiny	0,8	0,8	0	0
7	Jaszczew przez wieś	0,7	0,7	0	0
8	Jaszczew przez miasteczko	0,4	0,4	0	0
9	Jaszczew-do ul.Naftowej	0,4	0	0,1	0,3
10	Potok-Ustrobna (na granicy)	2,2	2	0,1	0,1
11	Potok-Przedzskole-Odrzykoń	1,9	0,3	1,6	0
12	Potok pod lasem	1,5	0,2	1,3	0
13	Potok-zapłocie	0,7	0,7	0	0
14	Potok-za szpitalem	1,1	0	1,1	0
15	Chlebna-droga obok Sanockich	0,3	0,3	0	0
16	Chlebna-Góra wieś	2	2	0	0
17	Chlebna-przez Cybę-Żarnowiec	3	3	0	0
18	Chlebna-Poręby przez łąki	0,8	0,8	0	0
19	Piotrówka-Podniebyle koło Syrka	1,8	1,8	0	0
20	Podniebyle przez wieś	0,5	0,5	0	0
21	Podniebyle-Poręby-boczna koło Peca	0,9	0,9	0	0
22	Podniebyle-Poręby (boczna koło Gajdy)	2,2	0,6	1,6	0
23	Długie-Poręby	1,4	1,4	0	0
24	Długie-Żarnowiec	1,8	1,8	0	0
25	Żarnowiec-Wisze	0,7	0,7	0	0
26	Dobieszyn-Potok	1,4	1,4	0	0
27	Dobieszyn-Krzaki	0,8	0,8	0	0
28	Dobieszyn-Żarnowiec (do kładki)	0,8	0,8	0	0
29	Dobieszyn-Świerzowa (koło stadionu)	0,6	0	0,6	0
30	Potok-wieś	0,5	0,2	0,3	0
31	Chlebna-obok stadionu	1,5	0,5	0,5	0,5

²⁴ Źródło: dane UG Jedlicze.

32	Piotrówka na Budach	0,5	0	0,5	0
33	Podniebyle-Skrzypieniec	0,4	0,4	0	0
34	Długie do lasu	0,8	0,2	0,6	0
35	Żarnowiec-las	0,8	0	0,8	0
36	Dobieszyn – do rzeki Jasiołki	0,6	0,6	0	0
37	Dobieszyn-przygrody	0,4	0,4	0	0
		46,8	32,1	13,8	0,9

Przez Gminę Jedlicze przechodzi również linia kolejowa Stróże – Zagórz, na której prowadzony jest ruch osobowy i towarowy. W ostatnich latach, zarówno w ruchu osobowym, jak i w przewozach towarowych zauważa się tendencję malejącą. Z kolejowego transportu korzysta głównie Rafineria Nafty Jedlicze, w mniejszym zaś stopniu inne podmioty gospodarcze i osoby prawne.

Infrastruktura mieszkalna

Poniższa Tabela 21 przedstawia stan gospodarki mieszkaniowej na terenie Gminy. Zauważono ponad 9% wzrost liczby budynków mieszkalnych w stosunku do danych z 1999 roku. Ponieważ Gmina odpowiedzialna jest za zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych w sferze mieszkań socjalnych, niepokojące jest zjawisko znacznego spadku liczby mieszkań będących własnością Gminy. Przyczyną tej sytuacji jest wykupienie części mieszkań przez dotychczasowych użytkowników.

Tabela 21. Budownictwo mieszkalne na terenie Gminy Jedlicze²⁵

	J.m.	1999	2005
MIESZKANIA OGÓŁEM			
Mieszkania	miesz.	3 789	4 141
Izby	izba	15 234	19 301
Powierzchnia użytkowa mieszkań	tys. m ²	293 354	374 141
MIESZKANIA –WŁASNOŚĆ GMINY			
Mieszkania	miesz.	55	28
Izby	izba	168	83
Powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	2 299	1260

²⁵ Źródło: dane GUS.

3.3 Wybrane aspekty sytuacji gospodarczej Gminy Jedlicze

3.3.1 Turystyka, sport

Gmina posiada ogromny potencjał w dziedzinie turystyki i agroturystyki, który jeszcze nie jest w pełni wykorzystany. Jej walory przyrodnicze, kapitał ludzki oraz istniejące struktury gospodarcze to atuty niezaprzeczalne. Znajdują się tu pomniki przyrody, zabytkowe parki, chronione gatunki roślin i zwierząt, interesujące zbiorowiska roślinne, zbiorniki wodne. Nadają one temu terenowi szczególny charakter pozwalający stać się miejscem, w którym można wypocząć. W parku w Żarnowcu z myślą o turystach utworzono ścieżkę dydaktyczną. Na 40 stanowiskach rozmieszczono tabliczki informacyjne z opisem obiektów historyczno – przyrodniczych znajdujących się w sąsiedztwie 800 metrowej trasy. Wyeksponowane są głównie drzewa pomnikowe, krzewy, rośliny zielne.

Na terenie Gminy dużą wagę przywiązuje się od lat do kultywowania tradycji uprawiania sportu. Początki działalności sportowej dało Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”, Związek Strzelecki i Towarzystwo Szkoły Ludowej jeszcze w okresie I wojny światowej.

Obecnie działające kluby to:

- Zakładowy Klub Sportowy „Nafta” w Jedliczu
- Ludowy Klub Sportowy „Victoria” w Dobieszynie,
- Ludowy Klub Sportowy „NURT” w Potoku,
- Ludowy Klub Sportowy „Moderówka” w Moderówce,
- Ludowy Klub Sportowy „Chlebiana” w Chlebnej,
- Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Podkarpackie” w Jedliczu.

Kluby zrzeszają kilkaset młodych zawodników, trenujących wiele dyscyplin sportowych. Do dyspozycji mają 3 stadiony piłkarskie oraz 24 boiska do małych gier. Prócz tego istnieje także strzelnica sportowa, gdzie trenują zawodnicy z Gminy, którzy zajmują czołowe miejsca w wielu prestiżowych zawodach. Na terenie Gminy znajduje się 1 kort do tenisa ziemnego oraz strzelnica sportowa w Jaszczwi i Jedliczu.

Promotorem dużych wydarzeń sportowych jest Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Jedliczu, który mieści się w nowoczesnej hali sportowej. Hala sportowa posiada boisko o wysokiej jakości nawierzchni drewnianej. Boisko można podzielić przy pomocy kurtyny na dwa mniejsze, każde o wymiarach 16 x 30 m. Jest to rozmiar dużej

sali gimnastycznej. Ponadto na terenie hali sportowej znajdują się: sala z miękką posadzką do treningów sportów walki, zajęć rehabilitacji ruchowej, zajęć aerobiku, zajęć tanecznych itp. oraz siłownia do treningów kulturystycznych. Do dyspozycji ćwiczących jest zespół szatni wraz z pełnym zapleczem sanitarno-higienicznym. Kibice mogą korzystać z trybun na 500 miejsc siedzących.

3.3.2 Rolnictwo, leśnictwo

Rolnictwo stanowi dodatkowe zajęcie dochodowe mieszkańców Gminy Jedlicze. Na koniec 2005 roku powierzchnia użytków rolnych stanowiła 75,4% całej powierzchni Gminy. Ogólna liczba gospodarstw rolnych wynosiła w 2005 roku 1900 i w okresie ostatnich lat drastycznie zmalała. Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie wynosiła 1,4 ha, co porównując ze średnią wojewódzką 3,61 ha i krajową – 7,65 ha, wypada bardzo nisko.

Tabela 22. Zestawienie użytków rolnych, nieużytków i lasów²⁶

	J.m.	1999	2005
UŻYTKI ROLNE			
Ogółem	ha	4 375	4375
Grunty orne	ha	3 315	3347
Sady	ha	66	42
Łąki	ha	701	745
Pastwiska	ha	293	241
LASY			
Ogółem	ha	511	519
NIEUŻYTKI			
Ogółem	ha	935	927

3.3.3 Rynek pracy

Na terenie Gminy Jedlicze na koniec 2005 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 1.104, zaś stopa bezrobocia 11,35%. Porównując dane z 1999 roku stopa bezrobocia wzrosła o 2,05%, gdyż wynosiła wówczas 9,3%. Analizując dane w zestawieniu (Tabela nr 23) z informacjami o powiecie krośnieńskim, zauważyć można,

²⁶ Źródło: dane GUS.

że stopa bezrobocia jest niższa od średniej powiatowej. Znaczący problem stanowi bezrobocie ukryte, charakterystyczne na obszarach wiejskich. Bezrobocie poddane jest sezonowym wahaniom, zauważalne szczególnie wśród mężczyzn. W okresie prac od wiosny do jesieni znajdują oni zatrudnienie przy pracach polowych lub też na budowach, tworząc tzw. szarą strefę zatrudnienia.

Niepokojącym zjawiskiem, obserwowanym na terenie Gminy Jedlicze jest koncentracja zatrudnienia w kilku przedsiębiorstwach. W takiej sytuacji wszelkie zmiany restrukturyzujące zatrudnienie w tych zakładach znacząco wpływają na zwiększenie bezrobocia w Gminie.

Tabela 23. Zestawienie osób bezrobotnych²⁷

	J.m.	1999	2005
BEZROBOCIE			
Ogółem	Osoba	798	1104
Mężczyźni	Osoba	b.d.	453
Kobiety	Osoba	b.d.	651
STOPA BEZROBOCIA	%	9,3	11,35

3.3.4 Przedsiębiorczość i podmioty gospodarcze

Przedsiębiorstwa i podmioty działające na terenie Gminy mają zasadniczy wpływ na poziom rozwoju gospodarczego. Wg danych zarejestrowanych przez GUS na koniec 2005 roku ogólna liczba podmiotów gospodarczych to 817. W odniesieniu do 2006 roku odnotowano 6% spadek ich liczby, o czym świadczą dane zgromadzone przez UG Jedlicze.

Przyczyn spadku liczby podmiotów gospodarczych upatrywać można przede wszystkim w:

- przepisach dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej znacząco utrudniających procedury rozliczania z ZUS i Urzędem Skarbowym,
- wysokich kosztach samozatrudnienia i zatrudnienia pracowników,
- wzmożona emigracja zarobkowa mieszkańców, szczególnie nasiloną po wejściu Polski do Unii Europejskiej.

²⁷ Źródło: dane GUS .

Tabela 24. Zestawienie podmiotów gospodarczych²⁸

	J.m.	1999	2005
Ogółem		793	817
SEKTOR PUBLICZNY	jed.gosp.	37	40
państwowe i samorządowe jedn. prawa	jed.gosp.	16	29
przedsiębiorstwa państwowe	jed.gosp.	1	0
spółki prawa handlowego	jed.gosp.	8	4
spółki prawa handlowego z udziałem zagranicznym	jed.gosp.	0	0
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	jed.gosp.	1	1
SEKTOR PRYWATNY	jed.gosp.	756	777
zakłady osób fizycznych prowadzące działalność gosp.	jed.gosp.	645	639
spółki prawa handlowego	jed.gosp.	9	25
spółki prawa handlowego z udziałem zagranicznego	jed.gosp.	1	1
spółdzielnie	jed.gosp.	4	2
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	13	31

²⁸ Źródło: dane GUS.

Ilość podmiotów gospodarczych (31.12.2006 r.)²⁹: 769

Budownictwo	- 20
Gastronomia	- 6
Handel	- 275
Hodowla	- 1
Informatyczne	- 4
Produkcyjno – usługowe	- 39
Produkcja wyrobów	- 25
Transport	- 60
Usługi	- 339

Jak wynika z wyżej przedstawionych danych przeważają podmioty gospodarcze o charakterze usługowym i handlowym, co jest odpowiedzią na duże zapotrzebowanie na usługi świadczone na rzecz ludności.

3.4 Dokumenty programowe obowiązujące w Gminie Jedlicze**Plan Rozwoju Lokalnego**

Plan Rozwoju Lokalnego jest kompleksowym dokumentem określającym planowane działania Gminy Jedlicze w latach 2007 - 2013.

Plan Rozwoju Lokalnego przedstawia sytuację społeczno-ekonomiczną Gminy, wykorzystując zgromadzone informacje i dane statystyczne. Ponadto szacuje spodziewane efekty planowanych działań i ich wpływ na przebieg procesów rozwojowych, wskazuje kierunki zaangażowania środków funduszy strukturalnych i środków własnych Gminy. Najważniejszym elementem planu jest wykaz inwestycji, które będą realizowane w latach 2007-2013. Łączna wartość inwestycji przewidzianych do realizacji w tym okresie to ponad 54 mln zł. Planuje się, że znaczną część tych środków uda się pozyskać z funduszy unijnych.

²⁹ Źródło: dane UG Jedlicze.

Przygotowany Planu Rozwoju Lokalnego poddany został procesowi konsultacji społecznych. 19 marca 2007 roku projekt był przedmiotem dyskusji Rady Miejskiej Gminy, Sołtysów, Dyrektorów jednostek organizacyjnych Gminy Jedlicze, Dyrektorów Szkół z terenu Gminy. Dokument oparty został na założeniach ujętych w Strategii Rozwoju Gminy Jedlicze, Planie Inwestycyjnym i wnioskach mieszkańców Gminy oraz pracowników Urzędu Gminy w Jedliczu.

Plan Rozwoju Lokalnego 2007-2013 służy jako punkt odniesienia dla działań o charakterze rozwojowym, podejmowanych ze środków budżetu Gminy, jak również z funduszy unijnych. Określa on działania priorytetowe, które po zrealizowaniu będą miały wpływ niemalże na wszystkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego.

Koncepcja Kanalizacji Sanitarnej Gminy Jedlicze

Koncepcja Kanalizacji Sanitarnej Gminy Jedlicze opracowana została w roku 1999. Zawiera plan odprowadzenia ścieków sanitarnych z siedmiu miejscowości gminy: Jaszczew, Moderówka, Chlebna, Długie, Poręby, Podniebyle i Piotrówka.

Z uwagi na warunki sytuacyjno-wysokościowe oraz zabudowę terenu miejscowości: Chlebna, Długie, Poręby, Podniebyle i Piotrówka mają możliwość grawitacyjnego odprowadzania ścieków do oczyszczalni ścieków w Jedliczu. Jedynie końcowe budynki muszą być podłączone ciśnieniowo. Natomiast ścieki z miejscowości Jaszczew i Moderówka, oddzielonych od oczyszczalni wzniesieniem terenu, muszą zostać przetransportowane kolektorem tłocznym.

Koncepcja Kanalizacji Sanitarnej zawiera analizę możliwości rozbudowy oczyszczalni ścieków w Jedliczu w celu przyjęcia ścieków z miejscowości przyległych, jak również analizę celowości budowy drugiej oczyszczalni ścieków dla miejscowości Jaszczew i Moderówka.

W roku 2006 została zakończona modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków w Jedliczu, która w przyszłości przyjmie także ścieki m.in. z miejscowości Jaszczew i Moderówka, częściowo z gmin Chorkówka (ok. 2.500 mieszkańców) i Tarnowiec (ok. 1700 mieszkańców).

W roku 2007 rusza inwestycja budowy kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jaszczew i Moderówka wraz z kolektorem tłocznym i przepompownią Moderówka – Męcinka. Inwestycja będzie realizowana w ramach „Programu poprawy czystości zlewni

rzeki Wisłoki”. Na realizację programu Związek Gmin Dorzecza Wisłoki uzyskał dofinansowanie z Funduszu Spójności. Wartość pomocy uzyskanej przez Gminę Jedlicze wynosi 7.192.502 zł.

Plan Gospodarki Odpadami

Plan Gospodarki Odpadami został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Jedliczu Nr XXVII/254/2005 z dnia 28 lutego 2005 r. i obejmuje obszar 17 gmin należących do Związku Gmin Dorzecza Wisłoki (Sękowa, Brzostek, Czarna, Pilzno, Żyraków, Brzyska, Dębowiec, Jasło (miejska), Jasło, Kołaczyce, Krempna, Nowy Żmigród, Osiek Jasielski, Skołyszyn, Tarnowiec, Chorkówka i Jedlicze).

Plan został sporządzony w oparciu o obowiązujące akty prawne z zakresu gospodarki odpadami z uwzględnieniem zapisów Krajowego Planu Gospodarki Odpadami oraz zgodnie z planami wyższych szczebli, tj. Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego i Małopolskiego jak również Planami Gospodarki Odpadami dla Powiatu Jasielskiego, Dębickiego, Krośnieńskiego i Gorlickiego.

Plan Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Dorzecza Wisłoki zawiera aktualny stan gospodarki odpadami, prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami w tym również wynikające ze zmian demograficznych i gospodarczych, działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, projektowany system gospodarki odpadami, rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć, szacunkowe koszty inwestycyjne i eksploatacyjne proponowanego systemu oraz system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów.

W ramach planu wyróżniono dwa okresy: krótkoterminowy plan działania przypadający na lata 2005 – 2008 i długoterminowy program strategiczny 2009 – 2012.

Gmina Jedlicze zrealizowała lub realizuje na bieżąco założone na lata 2005 -2008 cele, do których należą przede wszystkim: objęcie zorganizowanym zbieraniem odpadów (zmieszanych i surowców wtórnych) wszystkich mieszkańców obszarów miejskich i 95 % mieszkańców obszarów wiejskich, podniesienie efektywności selektywnej zbiórki odpadów oraz ujednoczenie systemu (w zakresie kolorystyki worków i pojemników oraz rodzaju segregowanych odpadów), osiągnięcie w roku 2008 zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów, rozszerzenie systemu selektywnej zbiórki surowców wtórnych, wprowadzenie systemu zbiórki zużytych baterii i odpadów

niebezpiecznych, promowanie na obszarach wiejskich oraz miejskich z zabudową jednorodzinną kompostowania odpadów organicznych we własnym zakresie czy realizacja programów edukacji ekologicznej.

Program Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Jedliczu Nr XXVII/254/2005 z dnia 28 lutego 2005 r. i obejmuje obszar 17 gmin należących do Związku Gmin Dorzecza Wisłoki (Sękowa, Brzostek, Czarna, Pilzno, Żyraków, Brzyska, Dębowiec, Jasło (miejska), Jasło, Kołaczyce, Krempna, Nowy Żmigród, Osiek Jasielski, Skołoszyn, Tarnowiec, Chorkówka i Jedlicze).

Program został sporządzony w oparciu o obowiązujące akty prawne z zakresu ochrony środowiska z uwzględnieniem zapisów „Polityki ekologicznej państwa” oraz „Wytycznych do sporządzenia programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym”.

W programie zidentyfikowano działania i przedsięwzięcia, które mają zmierzać bądź do poprawy stanu środowiska, bądź do zachowania w stanie niezmiennym obszarów o wysokich walorach środowiskowych oraz ochrony zasobów naturalnych. Nadrzędnym, długoterminowym celem Programu Ochrony Środowiska jest zmierzanie do zrównoważonego rozwoju Gmin należących do związku, który sprzyja harmonizacji rozwoju gospodarczego i społecznego z ochroną zasobów środowiska naturalnego.

Program Ochrony Środowiska dla Związku Gmin Dorzecza Wisłoki zawiera ocenę aktywnej polityki ochrony środowiska wraz z oceną aktualnego stanu środowiska, długoterminową strategię ochrony środowiska do roku 2012, strategię krótkoterminową na lata 2005 – 2008, organizację zarządzania środowiskiem oraz koszty wdrażania programu.

Gmina Jedlicze realizuje na bieżąco założone na lata 2005 - 2008 cele, do których należą przede wszystkim: ochrona powietrza atmosferycznego (modernizacja systemów grzewczych), ochrona zasobów wodnych (rozbudowa i budowa sieci kanalizacyjnych, modernizacja oczyszczalni ścieków, budowa sieci wodociągowych), ochrona przeciwpowodziowa (system wczesnego ostrzegania gwarantujący mieszkańcom i użytkownikom terenów zagrożonych powodzią szybkie powiadomianie o nadchodzącym zagrożeniu, prowadzenie właściwej gospodarki przestrzennej na terenach zagrożonych

powodzą, akcje informacyjne dla ludności), gospodarka odpadami (intensyfikacja selektywnej zbiórki odpadów, organizacja akcji typu „Sprzątanie świata”), edukacja ekologiczna (konkursy o tematyce ekologicznej, imprezy terenowe o charakterze proekologicznym, itp.).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jedlicze zostało przyjęte uchwałą Rady Miejskiej w Jedliczu Nr XXII/236/2000 z dnia 15 września 2000 r.

Studium określa rozwój układu funkcjonalno – przestrzennego i sieci osadniczej Gminy, wskazuje obszary programowe realizacji polityki przestrzennej, kierunki zagospodarowania przestrzennego: wizję struktury funkcjonalno – przestrzennej i sieci osadniczej Gminy, możliwości dysponowania przestrzenią i terenami, wzajemną relacją stref funkcjonalnych, przestrzeni zabudowanych i otwartych.

Studium określa cele rozwoju Gminy, do których zalicza:

- wzmocnienie pozycji miasta jako centralnego ośrodka życia gospodarczego i usług dla Gminy,
- podniesienie znaczenia miasta jako ponadlokalnego ośrodka życia gospodarczego, wzmocnienie pozycji w regionie,
- uzyskanie statusu ponadgminnego ośrodka naukowo – dydaktycznego,
- zwiększenia atrakcyjności życia kulturalnego,
- uporządkowanie i zmodernizowanie struktury funkcjonalno – przestrzennej z uwzględnieniem obiektów zabytkowych, wyeksponowanie centrum miasta, poprawa atrakcyjności przestrzeni publicznych i wizerunku architektonicznego,
- pełne zaspokojenie potrzeb w zakresie uzbrojenia technicznego i telekomunikacji,
- poprawa sieci i stanu dróg,
- rozwój małych zakładów produkcyjnych i usługowych, usług specjalistycznych i rzemiosła, podniesienie standardu obiektów użyteczności publicznej, dzielnic mieszkaniowych,
- wykorzystanie dogodnego położenia przy drodze krajowej dla rozwoju zaplecza usługowego i handlu,

- przywrócenie efektywności gospodarki rolnej jako znaczącego źródła utrzymania ludności wiejskiej, poprawa infrastruktury wokół rolniczej, rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego,
- stworzenie dobrych warunków dla turystyki pieszej i rowerowej,
- poprawa stanu środowiska i estetyki miasta,
- poprawa stanu lesistości z uwzględnieniem aspektów krajobrazowych.

Gmina Jedlicze dąży do realizacji założeń określonych w studium uwarunkowań, przede wszystkim poprzez podejmowanie wszelkiego rodzaju działań inwestycyjnych.

Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Jedlicze

Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Jedlicze został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Jedliczu Nr XLIV/344/2006 z dnia 16 lutego 2006 r.

Regulamin został sporządzony w oparciu o obowiązujące akty prawne z zakresu utrzymania czystości i porządku w gminach, po zasięgnięciu opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie. Określa zadania i obowiązki mieszkańców, podmiotów gospodarczych, zakładów i jednostek organizacyjnych działających na terenie Gminy, właścicieli lub zarządców nieruchomości, użytkowników lokali, zarządców dróg, organizatorów imprez o charakterze publicznym, jak również podmiotów świadczących usługi w zakresie gospodarki odpadami i nieczystościami ciekłymi w celu utrzymania czystości i porządku w Gminie.

Regulamin szczegółowo określa:

- wymagania w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenach nieruchomości i terenach użyteczności publicznej,
- zasady gromadzenia i usuwania odpadów stałych,
- zasady gromadzenia i usuwania nieczystości płynnych,
- zasady selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
- zasady utrzymania zwierząt domowych,
- zasady utrzymania zwierząt gospodarskich,
- obszar obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzenia.

3.5 Projekty wdrożone i aktualnie realizowane

SAPARD:

1. Budowa kanalizacji sanitarnej w Żarnowcu wraz z częścią przyległych zabudowań w m. Długie, Chlebna oraz ulic Głowackiego i Obrońców Wolności w Jedliczu - etap I, II, III - 2003r.
Koszt przedsięwzięcia: 1.135.607,07 zł
Wartość pomocy: 449.442,83 zł
2. Modernizacja drogi gminnej Żarnowiec-Długie - 2003r.
Koszt przedsięwzięcia: 504.792,25 zł
Wartość pomocy: 199.917,72 zł
3. Budowa kanalizacji sanitarnej w Żarnowcu wraz z częścią przyległych zabudowań w m. Długie, Chlebna oraz ulic Głowackiego i Obrońców Wolności w Jedliczu - etap IV - 2004r.
Koszt przedsięwzięcia: 372.505,11 zł
Wartość pomocy: 152.002,38 zł
4. Przebudowa (modernizacja) drogi gminnej Potok - Dobieszyn - etap I - 2004r.
Koszt przedsięwzięcia: 432.811,16 zł
Wartość pomocy: 150.604,21 zł

PHARE INRED:

Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej w miejscowości Potok 1996 – 2002r.

Koszt przedsięwzięcia: 3.167.812,00 zł

Wartość pomocy: 209.971 zł – PHARE INRED

100.000,00 zł – Polsko-Szwajcarski Komitet Środków Złotowych

PHARE - Odbudowa 2001

Remont drogi gminnej Dobieszyn - Żarnowiec przez kładkę na rzece Jasiołka -2003r.

Koszt przedsięwzięcia: 153.008,86 zł

Wartość pomocy: 140.108,86 zł

BANK ŚWIATOWY - Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich

Przebudowa drogi gminnej Podniebyle - Piotrówka - 2001-2003r.

Koszt przedsięwzięcia: 410.778,90 zł

Wartość pomocy: 160.202,00 zł

ZPORR

1. Rozbudowa miejskiej oczyszczalni ścieków w miejscowości Jedlicze - 2005/2006

Koszt przedsięwzięcia: 5.278.204,96 zł

Wartość pomocy: 3.465.242,16 zł

2. Rozbudowa Przychodni Rejonowej w Jedliczu - 2006/2007

Koszt przedsięwzięcia: 1.022.019,68 zł

Wartość pomocy: 521.581,55 zł (ZPORR)

69.544,21 zł (budżet państwa)

FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

Program poprawy czystości zlewni rzeki Wisłoki lata realizacji 2005 - 2009.

Zakres rzeczowy:

- budowa kanalizacji w miejscowości Jaszczew i Moderówka - 23,6 km,
- 10 przepompowni ścieków, budowa kolektora tłoczego Moderówka - Męcinka wraz z przepompownią (2,1 km),
- budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Żarnowiec - 8,2 km,
- 2 przepompownie

Koszt przedsięwzięcia: 10.367.718.27 zł

Wartość pomocy: 7.579.101.62 zł

SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY "RESTRUKTURYZACJA I MODERNIZACJA SEKTORA ŻYWNOŚCIOWEGO ORAZ ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH 2004-2006"

"Remont Domu Ludowego w Dobieszynie"

Koszt przedsięwzięcia: 292.434,60 zł

Wartość pomocy: 113.090,00 zł

ROZDZIAŁ 4. ANALIZA SWOT

Słabe strony	Mocne strony
Drogi wymagające remontu i modernizacji	Dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna
Niewystarczająca sieć kanalizacyjna i wodociągowa	Dobrze funkcjonująca oczyszczalnia ścieków
Niedostateczne oświetlenie dróg	Przynależność do Związku Gmin Dorzecza Wisłoki
Brak Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego dla części Gminy, co utrudnia realizację inwestycji	Potencjał ludzki przygotowany do opracowania wniosków o środki UE
Niewystarczające uzbrojenie terenów pod inwestycje	Istnienie zakładów pracy na terenie Gminy
Niski stopień zabezpieczenia przed kataklizmami	Położenie przy drodze krajowej nr 28, linia kolejowa Stróże – Zagórz
Słaby sektor MŚP	Niskie podatki
Ograniczone możliwości kapitałowe usługodawców i ich usługobiorców	Promowanie Gminy jako miejsca przyjaznego dla inwestorów
Niedostateczna liczba mieszkań komunalnych	Korzystne położenie w pobliżu dwóch miast: Krosno, Jasło
Słabe wyposażenie Komisariatu Policji i mała liczba etatów	Mała liczba wykroczeń i przestępstw odnotowana na terenie Gminy
Stan budynków szkolnych wymagający ciągłych inwestycji	Pracownie informatyczne w każdej szkole
Niski poziom wyposażenia przyszkolnych baz sportowych lub ich brak	Bogata oferta GOSIR-u
Brak środków na organizację dużych impresz kulturalno-sportowych	Funkcjonowanie GOK i Gminnej Biblioteki Publicznej
Niedostosowanie placówek oświaty dla dzieci niepełnosprawnych	Funkcjonowanie świetlic opiekuńczo- wychowawczych w każdej miejscowości
Bariery architektoniczne w budynkach użyteczności publicznej dla osób	Dostęp do specjalistów w SPG ZOZ Jedlicze

niepełnosprawnych	
Rozdrobnienie struktury agrarnej	Zmodernizowany ośrodek zdrowia w Jedliczu oraz funkcjonowanie zamiejscowych placówek
Duża liczba nieużytków	Prowadzenie profilaktyki zdrowotnej przez SPG ZOZ
Małe zainteresowanie młodych ludzi przejęciem gospodarstw rolnych	Funkcjonowanie OSP w każdej miejscowości
Niski stopień samoorganizacji rolników	Usługi opiekuńcze świadczone przez GOPS
Niedostateczny system doskonalenia zawodowego rolników	Tradycja i przywiązanie do ziemi Funkcjonowanie oddziału ODR na terenie Gminy
Zagrożenia	Szanse
Niskie subwencje oświatowe	Pozyskanie środków unijnych na działania inwestycyjne i tzw. „miękkie”
Niekorzystne tendencje demograficzne	Wzrost zainteresowania ustawicznym kształceniem
Odływ młodych ludzi z terenu Gminy	Rozwój sektora usług na wsi
Zagrożenie rozwoju patologii społecznych, szczególnie wśród ludzi młodych	Położenie geograficzne sprzyjające powstawaniu nowych podmiotów gospodarczych
Zły system finansowania służby zdrowia	Wzrost zainteresowania inwestorów Gminą Jedlicze
Niski poziom dochodów mieszkańców	Wzrost gospodarczy kraju
Ograniczenie infrastrukturalne	Obecność dużych zakładów pracy na terenie Gminy
Odływ młodych ludzi do pracy za granicą	Wzrost popytu na produkty ekologiczne oraz tradycyjne produkty żywnościowe
Nieopłacalności produkcji rolnej	Moda na kreowanie produktu lokalnego
Brak kooperacji między rolnikami a rynkami zbytu	
Zwiększanie zadań zleconych gminom bez odpowiedniego wsparcia finansowego	
Wysokie obciążenia podatkowe przedsiębiorców	
Skomplikowane i długotrwałe procedury ubiegania się o środki z UE	

ROZDZIAŁ 5. STRATEGIA

5.1 Misja, określająca kierunek rozwoju Gminy w perspektywie lat 2007-2013

Wstępnie założono, że misja Strategii powinna przejawiać się w doskonaleniu działań zmierzających do systematycznego i konsekwentnego dążenia do poprawy jakości życia.

Przyjęto, że misja Gminy określona będzie następująco:

**Jesteśmy Gminą zapewniającą mieszkańcom wysoki standard życia,
w której sprzyjają warunki do rozwoju gospodarczego**

5.2 Cele strategiczne, priorytety, zadania

W trakcie prac nad dokumentem strategii przy udziale reprezentacji społecznej Gminy, zidentyfikowanych zostało 8 obszarów strategicznych, które determinują jej przyszły rozwój społeczno-gospodarczy. Mają one kluczowe znaczenie dla osiągnięcia wyżej określonej misji. Wyznaczają one podstawowe działania władz Gminy Jedlicze do 2013 roku i mają realnie oddziaływać na władze w zakresie procesów rozwojowych zachodzących w Gminie.

Uwzględniając analizę przeprowadzonego badania społecznego w postaci ankiety, wyodrębniono następujące obszary (cele) strategiczne:

- rozwój infrastruktury technicznej,
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości,
- ochrona zdrowia i pomoc społeczna, bezpieczeństwo,
- oświata,
- ochrona środowiska,
- rolnictwo,
- zaspokojenie potrzeb społeczno-kulturalnych,
- współpraca międzynarodowa oraz międzyregionalna, promocja Gminy.

CEL STRATEGICZNY

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Jeśli zapytać przeciętnego mieszkańca Gminy o największe problemy utrudniające rozwój, to na pierwszym miejscu wymieniłby zły stan techniczny dróg oraz brak odpowiedniej infrastruktury technicznej. Takie wnioski można wyciągać opierając się o dane zebrane w ankiecie.

Niedostateczna infrastruktura jest jedną z najważniejszych barier rozwoju małych aglomeracji i obszarów wiejskich. W aspekcie przystąpienia do Unii Europejskiej, inwestycje w sprawną komunikację, ochronę środowiska i poprawę warunków życia jest głównym warunkiem rozkwitu regionu. Rozwój nieistniejącej i poprawa dotychczasowej infrastruktury technicznej jest wstępnym warunkiem do stymulowania sektora prywatnego. Tylko obszary rozwinięte pod względem infrastruktury przyciągają potencjalnych inwestorów. Jest to szansa w walce z bezrobociem i ma znaczący wpływ na poprawę warunków materialnych mieszkańców Gminy. Nowopowstałe działalności

gospodarcze i rozwój obecnie funkcjonujących zakładów pracy stwarza nowe miejsca pracy dla mieszkańców regionu.

PRIORYTET I: INWESTYCJE KOMUNIKACYJNE

Sieć dróg na terenie Gminy jest dostatecznie rozwinięta, jednak wymaga stałych modernizacji, ponoszenia związanych z tym nakładów finansowych i ciągłego inwestowania w poprawę stanu technicznego. Istotne są także względy bezpieczeństwa. Znaczący przyrost liczby samochodów w okresie od maja 2004 wymusza budowę wielu chodników i oświetleń ulicznych, tak aby bezpieczne stało się poruszanie po drogach lokalnych na terenie Gminy.

Zadania:

- a) remonty i modernizacje dróg gminnych,
- b) remonty chodników na terenie m. Jedlicze,
- c) budowa oświetleń ulicznych,
- d) budowa mostu na rzece Jasiołce w dzielnicy Męcinka,
- e) wykonanie ewidencji dróg publicznych,
- f) właściwe oznakowanie dróg,
- g) remont lub przebudowa mostu w miejscowości Piotrówka.

Wskaźniki:

- a) liczba km dróg zmodernizowanych,
- b) liczba mostów oddanych do użytku,
- c) liczba km wykonanych chodników,
- d) liczba km oświetlonych ulic.

Finansowanie:

- a) dochody własne Gminy,

- b) środki z budżetu państwa,
- c) zewnętrzne dofinansowanie z Unii Europejskiej.

PRIORYTET II: INWESTYCJE Z ZAKRESU GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ

Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej jest jednym z głównych oczekiwań społeczności lokalnej. Potwierdziły to także wyniki przeprowadzonej ankiety. Należy kontynuować rozbudowę systemu odprowadzania ścieków i ich oczyszczania w Oczyszczalni Ścieków w Jedliczu, ponieważ nieprawidłowe praktyki w zakresie odprowadzania ścieków stanowią poważne zagrożenie dla środowiska i zdrowia mieszkańców, a także zmniejszają atrakcyjność inwestycyjną Gminy. Przyjęty priorytet ma za zadanie zaspokoić zapotrzebowanie ludności na odpowiedniej jakości wodę poprzez inwestowanie w systemowe zaopatrzenie wody oraz kompleksowe skanalizowanie całej Gminy Jedlicze.

Zadania:

- a) kontynuacja budowy kanalizacji sanitarnej w miejscowości Żarnowiec,
- b) budowa kanalizacji sanitarnej w m. Jaszczew i Moderówka wraz z kolektorem tłocznym Moderówka - Męcinka,
- c) budowa kanalizacji sanitarnej dla m. Chlebna, Długie, Poręby, Podniebyle i Piotrówka,
- d) modernizacja urządzeń melioracyjnych,
- e) rozbudowa sieci wodociągowej na terenie Gminy,
- f) poprawa stanu czystości wód pitnych.

Wskaźniki:

- a) liczba skanalizowanych gospodarstw domowych,
- b) liczba km kanalizacji oddanej do użytku,
- c) liczba oddanych do użytku kolektorów tłocznych,
- d) liczba km cieków wodnych objętych melioracją,
- e) liczba km wybudowanej sieci wodociągowej,
- f) liczba gospodarstw domowych objętych siecią wodociagową.

Finansowanie:

- a) dochody własne Gminy,
- b) środki z budżetu państwa,
- c) zewnętrzne dofinansowanie z Unii Europejskiej,
- d) Fundusz Spójności.

**PRIORYTET III:
INNE INWESTYCJE**

Na terenie Gminy Jedlicze istnieje bardzo dużo potrzeb inwestycyjnych. Wynikają one z konieczności dostosowania się do norm Unii Europejskiej oraz potrzeb i oczekiwań mieszkańców.

Zadania:

- a) rozbudowa sieci teleinformatycznej,
- b) poprawa stanu sieci elektroenergetycznych,
- c) rozbudowa stacji transformatorowych na terenie Gminy,
- d) poprawa sieci komunikacji publicznej,
- e) rozbudowa cmentarza komunalnego w Jedliczu,
- f) modernizacja Domów Ludowych,
- g) dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym budynku Urzędu Gminy Jedlicze.

Wskaźniki:

- a) liczba awarii sieci energetycznych na terenie Gminy (szt.),
- b) obszar Gminy objęty siecią teleinformatyczną (%),
- c) liczba nowych połączeń komunikacyjnych (szt.),
- d) liczba zmodernizowanych Domów Ludowych,
- e) liczba budynków dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Finansowanie:

- a) dochody własne Gminy,
- b) środki z budżetu państwa,
- c) zewnętrzne dofinansowanie z Unii Europejskiej.

CEL STRATEGICZNY

WSPIERANIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Rozwój przedsiębiorczości i stworzenie miejsc pracy dających zatrudnienie mieszkańcom Gminy Jedlicze jest ważnym elementem prowadzenia polityki gospodarczej. Nie jest on możliwy bez stworzenia odpowiednich warunków infrastrukturalnych, finansowych i społecznych. Władze Gminy nie zastąpią inicjatywy samych mieszkańców i potencjalnych inwestorów, jednak znacząco mogą ułatwić start nowej działalności gospodarczej. Podobnie jak sąsiednie regiony, Gmina Jedlicze nie posiada dużo własnego kapitału, dlatego musi skutecznie przyciągać zewnętrznych inwestorów. Położenie geograficzne i komunikacyjne, bliska lokalizacja Krosna i Jasła sprzyja pozyskaniu chętnych na nowe inwestycje.

PRIORYTET I:

TWORZENIE WARUNKÓW ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Powstawanie i rozwój małych i średnich firm to skuteczny sposób na złagodzenie problemów rynku pracy, jak również zatrzymanie młodych ludzi w kraju. Kreowanie postaw przedsiębiorczych powinno stać się elementem ustawicznej edukacji młodzieży i dorosłych, wyposażającej w niezbędną wiedzę na temat tworzenia i funkcjonowania przedsiębiorstwa.

Napływ inwestycji uzależniony jest od właściwej i skutecznej promocji atrakcyjnego położenia Gminy oraz obecności terenów inwestycyjnych uregulowanych pod względem formalno-prawnym. Pomocą publiczną oferowaną przedsiębiorcom jest corocznie uruchamiany system dopłat do ścieków.

Zadania:

- a) analiza lokalnych możliwości i potrzeb rynku zewnętrznego,
- b) stosowanie systemu preferencji dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy i zatrudniających mieszkańców Gminy,
- c) działania informacyjno-promocyjne ukierunkowane na pozyskanie nowych inwestorów,
- d) przygotowanie atrakcyjnych terenów pod inwestycje,
- e) zwiększenie dostępu do informacji o zewnętrznych źródłach finansowania,
- f) kreowanie postaw przedsiębiorczości wśród społeczności lokalnej,
- g) promocja samozatrudnienia.

Wskaźniki:

- a) liczba nowych inwestorów na terenie Gminy,
- b) liczba nowych inwestycji na terenie Gminy,
- c) liczba nowopowstałych działalności gospodarczych,
- d) liczba bezrobotnych,
- e) wzrost dochodów mieszkańców,

- f) powierzchnia terenów przygotowanych pod inwestycje.

Finansowanie:

- a) dochody własne Gminy,
- b) środki z budżetu państwa,
- c) zewnętrzne dofinansowanie z Unii Europejskiej.

CEL STRATEGICZNY
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA,
BEZPIECZEŃSTWO

PRIORYTET I:
ZDROWIE

Nadrzędny celem działań podejmowanych w zakresie ochrony zdrowia jest zwiększenie dostępności usług medycznych świadczonych na terenie Gminy Jedlicze, przede wszystkim w zakresie profilaktyki, leczenia i rehabilitacji. Poprawa skuteczności podstawowej opieki medycznej powinna mieć bezpośrednie przełożenie na poziom zdrowotności mieszkańców oraz skrócenie czasu oczekiwania na wizytę lekarską. Działania w zakresie profilaktyki powinny zmierzać do kreowania prozdrowotnego stylu życia, w tym objąć walkę z nałogami, uświadomienie o wadze systematycznych badań oraz zwiększenie aktywności fizycznej i zmianę nawyków żywieniowych mieszkańców Gminy.

Zadania:

- a) stałe doposażenie Przychodni Rejonowej w Jedliczu w nowoczesny sprzęt medyczny,
- b) dostosowanie do obowiązujących norm Ośrodka Zdrowia w Jaszczwi i Punktu Lekarskiego w Potoku,
- c) utworzenie filii SPG ZOZ w Moderówce,
- d) sukcesywne zwiększanie dostępności do usług medycznych,
- e) prowadzenie akcji profilaktycznych,
- f) promocja zdrowia,
- g) swobodny dostęp do aptek.

Wskaźniki:

- a) ilość osób objętych opieką medyczną,
- b) liczba oferowanych świadczeń medycznych,
- c) poziom świadczonych usług medycznych.

Finansowanie:

- a) dochody własne Gminy,
- b) środki z budżetu państwa,
- c) zewnętrzne dofinansowanie z Unii Europejskiej,
- d) Narodowy Fundusz Zdrowia.

Priorytet II.

POMOC SPOŁECZNA

Jednym z podstawowych zadań państwa jest zapewnienie podstawowych warunków do godnego życia wszystkim potrzebującym osobom, jak również przeciwdziałanie wykluczeniom społecznym i marginalizacji. Do podstawowych zjawisk marginalizujących społeczeństwo należy bezrobocie, ubóstwo i niepełnosprawność, które uniemożliwiają zaspokojenie podstawowych potrzeb rodziny. Biorąc pod uwagę, że rodzina gwarantuje prawidłowy rozwój dziecka, należy maksymalnie ukierunkować pomoc na wsparcie rodzin, szczególnie wielodzietnych. W zakresie wsparcia ze strony

Gminy należy udostępnić mieszkania socjalnych. Zapotrzebowanie jest duże, jak również oczekiwania ze strony społeczeństwa.

Zadania:

- a) rozwijanie form i metod pomocy społecznej,
- b) budowa mieszkań socjalnych,
- c) rozwój działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych,
- d) rozwijanie metod aktywnej pomocy,
- e) budowa systemu wsparcia potrzebujących rodzin,
- f) prace społeczno-użyteczne,
- g) aktywizacja zawodowa bezrobotnych.

Wskaźniki:

- a) liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej,
- b) liczba oddanych do użytku mieszkań socjalnych,
- c) liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą w ramach działalności świetlic.

Finansowanie:

- a) dochody własne Gminy,
- b) środki z budżetu państwa,
- c) zewnętrzne dofinansowanie z Unii Europejskiej.

**Priorytet III:
BEZPIECZEŃSTWO**

Teren Gminy Jedlicze należy do bezpieczniejszych obszarów powiatu krośnieńskiego. Zaproponowane zadania inwestycyjne mają na celu utrzymać istniejący stan. Ponadto ich zadaniem jest poprawa tych obszarów, w których wsparcie finansowe może podnieść poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

Zadania:

- a) budowa Remizy OSP w Jedliczu,
- b) poprawa stanu technicznego budynku Komisariatu Policji w Jedliczu,
- c) opracowanie koncepcji zabezpieczenia przeciwpowodziowego,
- d) budowa remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Męcince,
- e) remonty obiektów Ochotniczych Straży Pożarnych,
- f) wprowadzenie monitoringu miasta.

Wskaźniki:

- a) poziom bezpieczeństwa wśród mieszkańców.

Finansowanie:

- a) dochody własne Gminy,
- b) środki z budżetu państwa,
- c) zewnętrzne dofinansowanie z Unii Europejskiej.

CEL STRATEGICZNY

OŚWIATA

Reforma oświaty rozpoczęta w 1999 roku włączyła do podstawowych zadań władz gminnych zapewnienie dzieciom i młodzieży kształcenia na wysokim poziomie, we właściwych warunkach socjalnych. Obecnie kładzie się duży nacisk na edukację już od najmłodszych lat. Wprowadzanie nauki języka obcego od pierwszych klas szkoły podstawowej, organizacja zajęć pozalekcyjnych i unowocześnianie metodyki nauczania ma za zadanie wspierać i prowadzić wielotorowy rozwój młodego człowieka. Z tych powodów położono w strategii duży nacisk na edukację zarówno dzieci i młodzieży, jak również dorosłych.

PRIORYTET I:

ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI DO NAUKI

Rynek pracy od lat stawia coraz więcej wymagań od absolwentów szkół. Jest to wyzwanie dla całego systemu kształcenia, w tym także na poziomie szkół podstawowych i gimnazjalnych. Przeprowadzona w 1999 roku reforma oświaty wymaga intensywnego wsparcia samorządów, tak aby jej zamierzenia przyniosły pożądany cel.

Zadania:

- a) wspieranie pozalekcyjnych form pracy z dziećmi i młodzieżą,
- b) koordynacja działań na rzecz pozyskiwania funduszy na realizację zamierzeń edukacyjnych,
- c) promocja aktywnych szkół,
- d) działania na rzecz rozwoju oferty kształcenia na terenie Gminy,
- e) organizacja systemu doskonalenia zawodowego wśród mieszkańców,
- f) wdrożenie systemu informowania społeczeństwa o możliwościach podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- g) podnoszenie kwalifikacji nauczycieli,
- h) powołanie Młodzieżowej Rady Miejskiej.

Wskaźniki:

- a) liczba odbytych kursów językowych, zajęć sportowych, zajęć pozalekcyjnych,
- b) liczba nawiązanych współpracy z ośrodkami kształcącymi dorosłych,
- c) liczba nagród dla aktywnych szkół.

Finansowanie:

- a) dochody własne Gminy,
- b) środki z budżetu państwa,
- c) zewnętrzne dofinansowanie z Unii Europejskiej,
- d) środki fundacji i stowarzyszeń wspierających edukację.

**PRIORYTET II:
POPRAWA BAZY EDUKACYJNEJ**

Baza edukacyjna wymaga stałych nakładów finansowych na jej budowę, rozbudowę i modernizację. Stała poprawa warunków do nauki ma zmierzać do

uatrakcyjnienia kształcenia oraz zapewnienia równych szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z terenów wiejskich.

Zadania:

- a) budowa i rozbudowa bazy sportowej, w tym przyszkolnych sal gimnastycznych,
- b) planowe i systematyczne doposażenie szkół w pomoce dydaktyczne, stałe unowocześnianie pracowni komputerowych,
- c) termomodernizacja obiektów szkolnych i przedszkolnych,
- d) stałe unowocześnianie bazy lokalowej szkół i przedszkoli,
- e) systematyczna wymiana zaplecza gospodarczego budynków oświatowych,
- f) opracowanie wieloletniego planu remontów obiektów oświatowych.

Wskaźniki:

- a) liczba nowych obiektów sportowych przy szkołach,
- b) liczba nowego wyposażenia szkół,
- c) liczba nowych pracowni komputerowych i sprzętu komputerowego,
- d) liczba zmodernizowanych obiektów szkolnych.

Finansowanie:

- a) dochody własne Gminy,
- b) środki z budżetu państwa,
- c) zewnętrzne dofinansowanie z Unii Europejskiej.

CEL STRATEGICZNY OCHRONA ŚRODOWISKA

PRIORYTET I. POPRAWA CZYSTOŚCI ŚRODOWISKA

Stan środowiska na terenie Gminy Jedlicze nie budzi większych obaw, jednakże istnieją konkretne potrzeby w tym zakresie. Stały wzrost ilości odpadów komunalnych wymaga opracowania rozwiązań systemowych, szczególnie w kontekście prognozowanego przepełnienia wysypiska odpadów w Jaszczwi. W najbliższych latach działania powinny być zorientowane na segregację, odzysk i recykling odpadów. Z uwagi na obecność Rafinerii Nafty S.A. istnieje potrzeba stałego monitorowania czystości powietrza, wód i gleby.

Zadania:

- a) doskonalenie systemu zagospodarowania odpadów,
- b) zamknięcie i rekultywacja składowiska odpadów komunalnych w Jaszczwi,
- c) systematyczna likwidacja dzikich wysypisk śmieci,
- d) kontynuacja kampanii propagującej segregację odpadów „u źródeł”,
- e) wdrażanie okresowych akcji zbiórki odpadów niebezpiecznych,
- f) aktywne włączenie dzieci i młodzieży w akcje sprzątanía otoczenia,
- g) stała edukacja ekologiczna mieszkańców,
- h) monitoring powietrza, wód i gleb zwłaszcza wokół zakładów,
- i) organizowanie konkursów o charakterze proekologicznym.

Wskaźniki:

- a) % odpadów poddanych odzyskowi,
- b) liczba unieszkodliwionych odpadów (tony rocznie),
- c) powierzchnia terenów składowania odpadów (ha),
- d) liczba i zasięg zorganizowanych akcji zbiórki odpadów niebezpiecznych,
- e) liczba, jakość i zasięg zorganizowanych konkursów proekologicznych.

Finansowanie:

- a) dochody własne Gminy,
- b) środki z budżetu państwa,
- c) zewnętrzne dofinansowanie z Unii Europejskiej.

CEL STRATEGICZNY

ROLNICTWO

Na terenie Gminy Jedlicze obserwuje się, podobnie jak w całym województwie, szczególną specyfikę charakteryzującą się bardzo dużym rozdrobieniem agrarnym, nadmiarem siły roboczej i niskotowarowością. W większości gospodarstw nie istnieje specjalizacja w produkcji. Z uwagi na obecną sytuację gospodarczą zaistniała potrzeba stymulowania wielofunkcyjnego rozwoju wsi i rolnictwa, zorientowanego na poprawę rentowności gospodarstw i poszukiwanie pozarolniczych źródeł dochodu. W tym świetle istotne są działania zmierzające do tworzenia nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich Gminy.

**PRIORYTET I:
ZWIĘKSZENIE DOCHODOWOŚCI GOSPODARSTW
I TWORZENIE POZAROLNICZYCH ŹRÓDEŁ DOCHODU**

Wzrost konkurencyjności gospodarstw rolnych wymaga wielu zabiegów. W szczególności działania powinny skupiać się na procesie zmiany świadomości rolniczej, gdyż niezmiernie ważnym czynnikiem jest dostosowanie profilu produkcji do potrzeb rynku oraz wyłączenie nieopłacalnych gruntów na działalność pozarolniczą. Działania przewidziane do realizacji w ramach tego priorytetu mają na celu zaktywizować rolników i dostarczyć im niezbędnej wiedzy merytorycznej umożliwiającej posiadanie gospodarstwa nowoczesnego i dochodowego.

Zadania:

- a) organizacja szkoleń zawodowych dla rolników,
- b) inicjowanie zrzeszania rolników w grupy producenckie,
- c) wyłączenie części gruntów rolniczych na cele nierolnicze,
- d) wypracowanie i promowanie produktów lokalnych,
- e) wspieranie ekologicznej produkcji rolnej,
- f) poprawa infrastruktury technicznej podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną terenów wiejskich,
- g) aktywizacja społeczna w kierunku zakładania działalności gospodarczej,
- h) poprawa struktury obszarowej gospodarstw,
- i) rozwój systemu doradczego.

Wskaźniki:

- a) liczba rolników objętych szkoleniami zawodowymi,
- b) liczba powstałych grup producenckich,
- c) liczba promowanych produktów lokalnych,
- d) liczba nowych inwestycji na wsiach,
- e) liczba osób objętych wsparciem doradczym.

Finansowanie:

- a) dochody własne Gminy,
- b) środki z budżetu państwa,
- c) zewnętrzne dofinansowanie z Unii Europejskiej,

CEL STRATEGICZNY
WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA ORAZ
MIĘDZYREGIONALNA, PROMOCJA GMINY

PRIORYTET I:
NAWIĄZANIE PARTNERSTWA MIĘDZYNARODOWEGO

Współpraca międzynarodowa w okresie szybkiej globalizacji stanowi kluczowy element rozwoju Gminy Jedlicze. Dotychczasowe doświadczenia w zakresie współpracy międzynarodowej potwierdzają potrzebę podejmowania inicjatyw w tym zakresie, szczególnie w kontekście członkostwa w Unii Europejskiej. Współpraca pomiędzy samorządami tworzy warunki do podejmowania wspólnych przedsięwzięć gospodarczych i pozyskiwania inwestycji.

Zadania:

- a) kontynuacja partnerstwa z niemiecką gminą Mellersdorf – Pfaffenberg,
- b) nawiązanie partnerstwa z Ukrainą, Słowacją, Norwegią i Włochami,

Wskaźniki:

- a) liczba podpisanych umów partnerskich,
- b) liczba zorganizowanych spotkań,
- c) liczba złożonych wspólnych projektów w ramach PO Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Finansowanie:

- a) dochody własne Gminy,
- b) środki z budżetu państwa,
- c) zewnętrzne dofinansowanie z Unii Europejskiej,
- d) środki finansowe organizacji pozarządowych wspierających współpracę międzynarodową.

CEL STRATEGICZNY
ZASPOKOJENIE POTRZEB SPOŁECZNO-
KULTURALNYCH

PRIORYTET I:
REKREACJA I SPORT

Zakres priorytetu obejmuje szeroko problematykę sportu i rekreacji, która ma wpływ na rozwój fizyczny i zdrowie człowieka. Wykształcenie u ludzi nawyku korzystania z walorów prozdrowotnych sportu wymaga aktywnej promocji sportu poprzez organizowanie dużych imprez sportowo-rekreacyjnych oraz poszerzenia oferty GOSiR-u o atrakcyjne formy spędzania wolnego czasu.

Zadania:

- a) budowa boiska sportowego ze sztuczną nawierzchnią przy Zespole Szkół Publicznych w Jedliczu,
- b) budowa sal gimnastycznych przy szkołach,
- c) budowa boisk sportowych,
- d) wyznaczenie ścieżek rowerowych i rekreacyjnych,
- e) poszerzenie oferty Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji,
- f) modernizacja istniejącej infrastruktury sportowej,
- g) organizacja cyklicznych zawodów sportowych,
- h) organizowanie międzynarodowych zawodów sportowych.

Wskaźniki:

- a) liczba nowych obiektów sportowych,
- b) liczba km wyznaczonych ścieżek rowerowych i rekreacyjnych,
- c) liczba wyremontowanych obiektów sportowych,
- d) liczba zorganizowanych imprez sportowych.

Finansowanie:

- a) dochody własne Gminy,
- b) środki z budżetu państwa,
- c) zewnętrzne dofinansowanie z Unii Europejskiej,
- d) sponsorzy.

**PRIORYTET II:
DZIEDZICTWO KULTUROWE**

Gmina Jedlicze posiada bogatą historię. Z uwagi na fakt, że Gmina nie posiada charakteru typowo turystycznego, posiadana baza noclegowa jest wystarczająca. Niestety brakuje obiektów sportowych i usługowych nastawionych na obsługę potencjalnych turystów. Obecnie zarejestrowanych jest na terenie Gminy tylko 6 punktów gastronomicznych. Sektor turystyczny może być ożywiony przy pomocy skutecznej akcji

promocyjnej „perły gminy” jaką niewątpliwie jest Dworek Marii Konopnickiej w Żarnowcu.

Zadania:

- a) transfer budynku starej szkoły w Żarnowcu w miejsce nowej lokalizacji,
- b) sporządzenie dokumentacji i odrestaurowanie zabytkowej kaplicy na cmentarzu w Jedliczu,
- c) promocja walorów kulturowych Gminy,
- d) opieka nad cmentarzami z I wojny światowej,
- e) remont zabytkowego Domu Ludowego w Jaszczwi,
- f) remont zabytkowych pomników.

Wskaźniki:

- a) liczba inwestycji w zakresie dziedzictwa kulturowego,
- b) liczba zorganizowanych akcji promujących walory Gminy,
- c) poziom samoidentyfikacji ludności z zamieszkiwanym obszarem,
- d) poprawa estetyki zabytkowych cmentarzy.

Finansowanie:

- a) dochody własne Gminy,
- b) środki z budżetu państwa,
- c) zewnętrzne dofinansowanie z Unii Europejskiej.

PRIORYTET II:

KULTURA

Powszechna i ogólnodostępna kultura powinna stać się elementem rozwoju społeczno - gospodarczego. Główną ideą omawianego priorytetu jest pielęgnowanie bogatych tradycji narodowych i ich ochrona przed zatarciem w XXI wieku. Koncepcja skupia się na inicjowaniu i wspieraniu lokalnych imprez kulturalnych.

Zadania:

- a) wspieranie inicjatyw kulturalnych w poszczególnych sołectwach,
- b) organizacja imprez kulturalnych,
- c) stała współpraca z organizacjami pozarządowymi,
- d) poszerzenie oferty Gminnego Ośrodka Kultury,
- e) poszerzanie oferty i unowocześnienie Gminnej Biblioteki Publicznej im. Kaspra Wojnara w Jedliczu.

Wskaźniki:

- a) liczba imprez kulturalnych,
- b) liczba uczestników wydarzeń kulturalnych.

Finansowanie:

- a) dochody własne Gminy,
- b) środki z budżetu państwa,
- c) zewnętrzne dofinansowanie z Unii Europejskiej.

5.3 Odniesienie do Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015, Narodowej Strategii Spójności oraz Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego

Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 będąc platformą dla koordynacji wszystkich polityk rozwoju prowadzonych na terenie kraju, jest także nadrzędnym dokumentem dla Strategii Rozwoju Gminy Jedlicze. Została ona przyjęta przez Radę Ministrów w listopadzie 2006 r., a jej przygotowanie zostało usankcjonowane zapisami Ustawy o zasadach prowadzenia rozwoju z 8 grudnia 2006 r. Celem głównym strategii jest: „Podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski, poszczególnych obywateli i rodzin”. Jest on więc zbieżny z misją Gminy wyznaczającą kierunek działania wszystkich celów operacyjnych.

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013 (NSRO) zwane Narodową Strategią Spójności są dokumentem wynikającym bezpośrednio z regulacji UE, określa strategię realizacji polityki spójności w Polsce w odniesieniu do

Strategicznych Wytycznych Wspólnoty. NSRO został przyjęty po długotrwałym procesie konsultacji w listopadzie 2006 roku. Na jej podstawie ostatecznie ustalone zostały programy operacyjne i wielkość środków przeznaczonych na ich realizację. Stanowi także istotny punkt odniesienia dla weryfikacji przestrzegania zasady dodatkowości na poziomie kraju. Cel strategiczny oraz cele horyzontalne NSRO zostały sformułowane w odniesieniu do diagnozy sytuacji i wyzwań stawianych Polsce. „Tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej” to nadrzędny cel, który realizowany będzie również w Gminie Jedlicze. NSRO wyznaczyło za cel horyzontalny „Budowę i modernizację infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski”. Przenosząc to na grunt gminny postanowiono inwestować w infrastrukturę tak, aby znacząco podniósł się poziom życia mieszkańców oraz wzrosła konkurencyjność Gminy na tle całego regionu.

Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego 2007-2020 jest koncepcją systemowego działania na rzecz rozwoju województwa. Aktualnie obowiązujący dokument powstał w warunkach członkostwa w Unii Europejskiej i wynikających z niego nowych szans, praw oraz zobowiązań. Strategia wyznacza cele i działania podnoszące konkurencyjność tej części Polski. Ramy Strategii wyznacza 8 głównych obszarów: gospodarka regionu, infrastruktura techniczna, obszary wiejskie i rolnictwo, ochrona środowiska, kapitał społeczny, współpraca międzynarodowa, ochrona zdrowia, zabezpieczenie społeczne. W znaczącej większości pokrywają się z celami strategicznymi przyjętymi w opracowywanej Strategii Rozwoju Gminy Jedlicze. Celem głównym jest „podniesienie krajowej i międzynarodowej konkurencyjności gospodarki regionu poprzez wzrost jej innowacyjności, a tym samym efektywności, która stworzy warunki do zwiększenia zatrudnienia oraz wzrostu dochodów i poziomu życia ludności”.

5.4 Opis systemu wdrażania i monitorowania Strategii

Strategia jest dokumentem, który ma za zadanie wytyczyć kierunek rozwoju gminy. W celu osiągnięcia zamierzonego celu należy w sposób ciągły wdrażać jej zapisy,

czuwać nad jej realizacją i kontrolować jej przebieg. Właściwy sposób jej wdrażania wymaga stałej współpracy lokalnych liderów – Radnych Rady Miejskiej oraz Władz Gminy. W tym przypadku głównym koordynatorem jest Burmistrz Gminy Jedlicze, który kierując bieżącą działalnością Gminy, ma największy wpływ na proces realizacji zadań wpisanych w ramy strategiczne. Poszczególne działania zawarte w priorytetach realizowane będą przy współpracy odpowiednich Referatów i Samodzielnych Stanowisk Urzędu Gminy, jak również jednostek organizacyjnych podległych Gminie Jedlicze, tj. Gminy Ośrodek Sportu i Rekreacji, Gminny Ośrodek Kultury i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Wdrażanie „Strategii Rozwoju Gminy Jedlicze na lata 2007-2013” jest procesem otwartym, który może ulegać modyfikacjom na każdym etapie realizacji. Stała aktualizacja potrzeb i oczekiwań mieszkańców powinna mieć bezpośrednie przełożenie na zadania realizowane przez władze Gminy.

Monitoring jest elementem składowym każdej strategii. Jego celem jest zapewnienie zgodności efektów końcowych projektu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami. Dobrze funkcjonujący system monitoringu pozwala na wcześniejsze wykrycie zagrożeń związanych z prawidłową i terminową realizacją zadania. Pozwala stwierdzić stopień osiągnięcia założonych celów, korektę przyjętych założeń i zastosowanie najlepszych rozwiązań. Ocena daje nam możliwość odpowiedzi, a pytanie czy działania przyjęte w ramach Strategii są realizowane, czy efekty odzwierciedlają pokładane w nim oczekiwania. Korygowanie strategii jest ważną sprawą wobec częstych zmian warunków realizacji i założeń programowych dostępności zewnętrznych funduszy.

Inicjując działania mające na celu osiągnięcia wytyczonych w strategii celów, należy systematycznie gromadzić informacje i je rzetelnie oceniać, stosując system monitoringu – zbieranie i selekcjonowanie informacji oraz system ewaluacji – ocena i interpretacja zebranych danych.

Zaleca się, aby w wewnętrznej strukturze Urzędu Gminy Jedlicze wyznaczyć referat odpowiedzialny za coroczne raportowanie realizacji Strategii. Na podstawie informacji uzyskanych z corocznych sprawozdań możliwe będzie dokonanie ewaluacji i oceny efektywności wdrażania Strategii. Sformułowana w sprawozdaniu ocena poddana zostanie do dyskusji podczas obrad Rady Miejskiej w Jedliczu.

5.5 Koszty realizacji Strategii

Bardzo trudno oszacować koszty realizacji strategii, ponieważ okres 7 lat na jej wdrażanie przyniesie wiele zmian w zakresie dostępności środków pomocowych, jak również w kosztach realizacji poszczególnych zadań. Najłatwiej przewidzieć koszty inwestycji „twardych” dotyczących infrastruktury technicznej, komunalnej i drogowej. Poddane ocenie kosztorysowej na chwilę obecną wycenione zostały na kwotę ponad 54 mln zł. Koszt niektórych działań jest niemożliwy do oszacowania. Planuje się jednak, że działania nieinwestycyjne tzw. „miękkie” wyniosą ok. 15 % kosztów zaplanowanych inwestycji.

5.6 *Możliwość finansowania Strategii*

Realizacja zadań wynikających ze Strategii wymaga wyasygnowania dużych środków finansowych. Zakłada się, że ich źródłem będą:

- dochody własne Gminy,
- kredyty bankowe zaciągnięte na realizację określonych inwestycji,
- subwencje i dotacje z budżetu państwa,
- fundusze Unii Europejskiej przeznaczone dla jednostek samorządu terytorialnego w latach 2007-2013.

W związku z faktem, iż w latach 2007-2013 Polska otrzyma bezprecedensową ilość pieniędzy na realizację polityki spójności, planuje się dofinansowanie większości inwestycji ze wsparcia Unii Europejskiej.

Z punktu widzenia celów strategicznych przewidzianych dla Gminy, najistotniejsze wydaje się wykorzystanie środków w ramach procedury konkursowej w ramach kilku Programów Operacyjnych.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Na realizację Programu przewidziano prawie 11,5 mld euro. Działania finansowane będą w 100% wydatków kwalifikowanych.

Głównym celem programu jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich, poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa,

zmniejszanie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie dla budowy struktur administracyjnych.

Priorytety, z których potencjalnie będzie możliwe pozyskanie środków to:

- zatrudnienie i integracja społeczna,
- wysoka jakość systemu oświaty,
- dobre rządzenie,
- profilaktyka, promocja i poprawa stanu zdrowia ludności w wieku produkcyjnym,
- partnerstwo na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Różnorodność obszarów wsparcia w ramach tego Programu Operacyjnego stwarza możliwość ubiegania się o dofinansowanie działań służących rozwojowi infrastruktury publicznej. Beneficjentami tego programu są jednostki samorządu terytorialnego lub ich jednostki organizacyjne. Z uwagi na możliwość dofinansowania tylko dużych projektów niewykluczone jest utworzenie partnerstwa z sąsiednimi gminami oraz podejmowanie dużych inwestycji o znaczeniu regionalnym w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, odpadami, przeciwdziałania zagrożeniom środowiska oraz ochrony przyrody.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego

Na realizację RPO zostanie przeznaczony 1 136 mln euro z EFRR.

Głównym celem programu jest wzrost krajowej i międzynarodowej konkurencyjności gospodarki oraz poprawa dostępności przestrzennej Podkarpacia.

W ramach Programu realizowanych będzie 6 priorytetów:

- konkurencyjna i innowacyjna gospodarka,
- infrastruktura techniczna,
- ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom,
- infrastruktura społeczna,
- spójność wewnątrzregionalna,
- pomoc techniczna.

Poziom dofinansowania nie może przekroczyć 85% z EFRR.

RPO stwarza najwięcej możliwości dla Gminy Jedlicze w zakresie pozyskania środków UE. Działania przewidziane do realizacji w ramach priorytetów odpowiadają zapotrzebowaniu Gminy, co wynika z jego oddolnego podejścia do potrzeb wszystkich JST na terenie województwa podkarpackiego.

Europejska Współpraca Terytorialna

Program służy wspieraniu, promocji i realizacji wspólnych projektów o charakterze międzynarodowym na terytorium całej Unii Europejskiej. Umożliwia nawiązanie współpracy transgranicznej, której celem jest rozwijanie wspólnych inicjatyw lokalnych i regionalnych, jak również współpracę międzyregionalną umożliwiającą wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk w zakresie m.in. wspierania innowacyjności i gospodarki opartej na wiedzy oraz ochrony środowiska.

ZAKOŃCZENIE

Opracowana Strategia jest ambitną wizją pożądaných zmian w okresie najbliższych 7 lat w Gminie Jedlicze. Jej realizacja i wdrożenie musi być z zamierzenia elastyczna i mieć otwarty charakter. Z uwagi na szybkość zmian zachodzących w zakresie dostępności środków z Unii Europejskiej, kwalifikowalności wydatków i beneficjentów, należy realizować Strategię z niezwykłą uwagą, po to aby skutecznie i efektywnie absorbować zewnętrzne środki finansowe.

Nie sposób realizować celów strategicznych i dążyć do osiągnięcia wyznaczonej misji bez aprobaty władz Gminy, co do zasadności i potrzeby wykonania poszczególnych działań. Gotowość przystąpienia do określonych zadań wyrażona została na wstępnym etapie przygotowań do opracowania Strategii. Ich dobór wynikał z potrzeb wyrażonych w przeprowadzonej ankiecie.

Pamiętać należy, że jej wdrażanie musi być komplementarne z wszystkimi nadrzędnymi strategiami, a w szczególności ze Strategią Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego i Strategią Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020.